

UNESCO

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014/ΤΕΥΧΟΣ 174
ISSN 1986-4442

Φωτογραφία εξωφύλλου:

Λευκαρίτικο κέντημα Χρύσως Κολά, λεπτομέρεια

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Αντιγόνη Πολυνείκη

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014/ΤΕΥΧΟΣ 174
ISSN 1986-4442

UNESCO

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Εκδοτικό Σημείωμα

Όπως θα διαπιστώσετε διατρέχοντας το παρόν τεύχος, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO, μέσα από ποικίλες δραστηριότητες και σε συνεργασία με διαφορετικούς φορείς, στη διάρκεια των τελευταίων μηνών έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ευαισθητοποίηση του κοινού γύρω από την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των παιδιών, παράλληλα με τις συνεχιζόμενες δράσεις της για την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου.

Η προάσπιση των δικαιωμάτων κάθε πολίτη χωριστά, αλλά ιδιαίτερα των δικαιωμάτων των πιο ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων, όπως είναι τα παιδιά, αποτελεί πρωτίστως ευθύνη της Πολιτείας και των φορέων που είναι εντεταλμένοι να τα διασφαλίζουν. Πέραν της νομικής κατοχύρωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι η καλλιέργεια του σεβασμού της αξίας και αξιοπρέπειας του ανθρώπου αποτελεί μία διά βίου διαδικασία, στην οποία καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει το εκπαιδευτικό σύστημα κάθε χώρας, ώστε να τεθούν γερές βάσεις για την ανάπτυξη ενεργών πολιτών που θα γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και θα τα διεκδικούν για τους εαυτούς τους και τους συνανθρώπους τους.

Σε αυτή τη διαδρομή μύησης στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες του ατόμου, το εκπαιδευτικό σύστημα και η οικογένεια μπορούν να αναδειχτούν σε προνομιακά περιβάλλοντα για την ανάπτυξη «συνείδησης δικαιωμάτων». Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως αποτελούν περιβάλλοντα όπου η συστηματική χρήση βίας και η σιωπηρή αποδοχή της καταρακώνουν την αξιοπρέπεια των θυμάτων, υποβαθμίζοντας συγχρόνως και την ίδια την κοινωνία, της οποίας η ανεκτικότητα μεταφράζεται ως συνενοχή στην παραβίαση. «Κάθε άτομο ... έχει δικαίωμα κοινωνικής προστασίας και η κοινωνία ... έχει χρέος να του εξασφαλίσει την ικανοποίηση των ... δικαιωμάτων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του». Το συγκεκριμένο άρθρο της Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υποδεικνύει την ανάγκη διάκρισης πότε πρέπει να είμαστε ανοικτή και ανεκτική κοινωνία και πότε η ανεκτικότητα είναι εγκληματική αμέλεια της εφαρμογής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ιδιαίτερα σε βάρος πιο ευάλωτων ομάδων, όπως τα παιδιά.

Αναγνωρίζοντας το καθήκον της ευαισθητοποίησης γύρω από την πλήρη εκπλήρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO συμβάλλει στο μέτρο των δυνάμεων στην ενημέρωση του κοινού και τη σχετική επιμόρφωση ειδικών επαγγελματικών ομάδων, όπως οι εκπαιδευτικοί. Ο βαθμός στον οποίο προάγονται και εφαρμόζονται τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αποτελεί σήμερα το πραγματικό μέτρο με το οποίο επιμετρείται η πρόοδος μιας κοινωνίας και αυτό είναι ευθύνη όλων μας.

Πάυλος Παρασκευάς
Γενικός Γραμματέας

Υπεύθυνος έκδοσης:
Πάυλος Παρασκευάς

Επιμέλεια ύλης - μεταφράσεις:
Χρυστάλλα Ολυμπίου
Θέκλα Παπαντωνίου
Αντιγόνη Πολυνείκη

Γλωσσική επιμέλεια:
Θέκλα Παπαντωνίου

Σχεδιασμός & ηλεκτρονική σελιδοποίηση:
Αντιγόνη Πολυνείκη

Διεύθυνση:
Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO
Πολιτιστικές Υπηρεσίες
Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
Ιφιγενείας 27, 2007 Στρόβολος

Ομαδική φωτογραφία © Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO

Πρόγραμμα Εκμάθησης Λευκαρίτικου Κεντήματος

Στις 23-29 Αυγούστου 2014 πραγματοποιήθηκε το επταήμερο πρόγραμμα εκμάθησης Λευκαρίτικου κεντήματος που διοργάνωσε για δεύτερη συνεχή χρονιά η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO. Το πρόγραμμα απευθυνόταν κυρίως σε εκπαιδευτικούς των εικαστικών τεχνών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Εκπαίδευση καθώς και σε καλλιτέχνες, προσφέροντάς τους την ευκαιρία επιτόπιας παραμονής και συνεργασίας με καταξιωμένες κεντήτριες των Λευκάρων.

Στη φετινή διοργάνωση συμμετείχαν 12 εκπαιδευόμενοι και 6 κεντήτριες. Ανάμεσα στους στόχους του προγράμματος ήταν η επιμόρφωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών σχετικά με την προστασία και διάδοση της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κύπρου, η απόκτηση βασικών δεξιοτήτων κατασκευής Λευκαρίτικου κεντήματος και η δημιουργία προτάσεων αξιοποίησης της παραδοσιακής αυτής τέχνης στο μάθημα των εικαστικών τεχνών.

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυμεική

Η έναρξη του προγράμματος πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 23 Αυγούστου στο ξενοδοχείο «Λεύκαρα» και περιλάμβανε διάλεξη με τίτλο «Το Λευκαρίτικο κέντημα» από την κυρία Ανδρούλα Χατζηγιασεμή, πρώην επιθεωρήτρια οικιακής οικονομίας, ερευνήτρια και συγγραφέα. Στη διάλεξή της η κυρία Χατζηγιασεμή παρουσίασε έργα Κυπρίων καλλιτεχνών που έχουν ως πηγή έμπνευσης το Λευκαρίτικο κέντημα και μίλησε για την εξέλιξή του, την εμπορία του και τα κύρια δομικά στοιχεία και χαρακτηριστικά του. Την Κυριακή 24 Αυγούστου, σε συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε στο ίδιο ξενοδοχείο, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν προσωπικά με κεντηματέμπορες των Λευκάρων και να ακούσουν τα βιώματα και τις απόψεις τους.

Τη Δευτέρα 25 Αυγούστου, πραγματοποιήθηκε κοινό μάθημα στην εσωτερική αυλή του τοπικού Μουσείου Παραδοσιακής Κεντητικής και Αργυροχοΐας, στο οποίο οι εκπαιδευόμενοι και οι κεντήτριες αντάλλαξαν ιδέες και εμπειρίες. Τους συμμετέχοντες επισκέφτηκαν ο Δήμαρχος των Λευκάρων, κύριος Σάββας Ξενοφώντος, ο Διευθυντής των Πολιτιστικών Υπηρεσιών και Γενικός Γραμματέας της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO, κύριος Παύλος Παρασκευάς και η Πρόεδρος του Συνδέσμου Παραγωγής και Προβολής Λευκαρίτικου Κεντήματος, κυρία Μαργαρίτα Χαραλάμπους. Μετά τη λήξη του μαθήματος, οι παρευρισκόμενοι ξεναγήθηκαν στους χώρους και τα εκθέματα του Μουσείου από την Αρχαιολογική Λειτουργό του Τμήματος Αρχαιοτήτων, κυρία Εύη Φιούρη. Στη συνέχεια, όλοι οι συμμετέχοντες παρακάθισαν σε γεύμα το οποίο παρέθεσε ο Δήμος Λευκάρων.

Τα μαθήματα ολοκληρώθηκαν την Παρασκευή, 29 Αυγούστου. Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO (www.unesco.org.cy).

Ομαδικό μάθημα στην αυλή του τοπικού Μουσείου Παραδοσιακής Κεντητικής και Αργυροχοΐας

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυμεική

Συμμετοχή στο Πρόγραμμα Εκμάθησης Λευκαρίτικου Κεντήματος

της Δρος. Φοίβης Αντωνίου
εκπαιδευτικός

Η μέχρι τις μέρες μας διατήρηση του λευκαρίτικου, ενός μοναδικού και απaráμιλλης ομορφιάς είδους κεντητικής, οφείλεται στη διάδοσή του από γενιά σε γενιά, με τη μύηση των νεαρών κοριτσιών των Λευκάρων στην τέχνη και τεχνική του χαρακτηριστικού κεντήματος του χωριού τους από τις μητέρες και τις γιαγιάδες τους. Μια τέχνη που γεννήθηκε από την ανάγκη των γυναικών των Λευκάρων για τη δημιουργία καλαίσθητων υφασμάτων ειδών οικιακής και καθημερινής χρήσης, έμελλε να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη του χωριού και στη ζωή των κατοίκων του. Η οικονομική και, κατ' επέκταση, κοινωνική και πολιτιστική άνθιση των Λευκάρων κατά τον 20ό αιώνα ήταν απόρροια του ρίσκου των πρώτων κεντηματεμπόρων να ξενιτευτούν, με μόνη αποσκευή μια βαλίτσα με κεντήματα και με την ελπίδα του οικονομικού κέρδους. Η αξιοποίηση πλέον του λευκαρίτικου κεντήματος για εμπορικούς σκοπούς, έδωσε νέα ώθηση στην καλλιτεχνική δημιουργία των γυναικών του χωριού, με ολοένα και περισσότερες Λευκαρίτισσες να δημιουργούν, να εμπλουτίζουν και να εξελίσσουν τα στοιχεία του λευκαρίτικου κεντήματος μέχρι και τις μέρες μας. Η σημασία του πλέον αναγνωρίσιμου είδους κεντητικής της Κύπρου, τόσο για την πολιτιστική όσο και για την καλλιτεχνική του αξία, διαφαίνεται μέσα από το γεγονός ότι η UNESCO συμπεριέλαβε το 2009 το λευκαρίτικο κέντημα στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Το γεγονός αυτό κάνει ακόμη μεγαλύτερη την ανάγκη για διατήρηση και ανάδειξή του, σε μια εποχή όπου παρατηρείται δραματική μείωση στον αριθμό των γυναικών που ασχολούνται με τη δημιουργία του.

Πάνω σε αυτή την ιδέα βασίστηκε και το Πρόγραμμα Εκμάθησης Λευκαρίτικου Κεντήματος, το οποίο περιελάμβανε διαμονή και μαθητεία δίπλα σε καταξιωμένες κεντήτριες των Λευκάρων. Σε αυτό συμμετείχαν φέτος 11 μαθητευόμενες και 6 κεντήτριες. Η έναρξη του προγράμματος έγινε το Σάββατο 23 Αυγούστου με κοινή συνάντηση όλων των συμμετεχόντων στο ξενοδοχείο «Λεύκαρα». Αρχικά, παρουσιάστηκε εν συντομία το πρόγραμμα και οι στόχοι του από Λειτουργό της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής της UNESCO, ενώ ακολούθησε παρουσίαση από την πρώην επιθεωρήτρια, ερευνήτρια και συγγραφέα κυρία Ανδρούλα Χατζηγιασεμή, η οποία περιελάμβανε μια ιστορική αναδρομή γύρω από την εξέλιξη της κεντητικής στα Λεύκαρα αλλά και τον καταλυτικό ρόλο που είχε για το χωριό και τους κατοίκους του.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, μέσα από οκτώωρα καθημερινά μαθήματα, οι μαθητευόμενες είχαν την ευκαιρία να εντρυφήσουν στις βασικές βελονιές και τα κυριότερα μοτίβα και σχέδια που χαρακτηρίζουν το λευκαρίτικο κέντημα, κάτω από τη συνεχή επίβλεψη και καθοδήγηση των δασκάλων τους. Παράλληλα, η καθημερινή συμβίωση και επικοινωνία των μαθητευομένων με τις κεντήτριες οι οποίες τις φιλοξενούσαν, συντέλεσε στη βαθύτερη γνωριμία και ανάπτυξη στενότερων σχέσεων μεταξύ τους. Με αυτό τον τρόπο, το πρόγραμμα συμπεριέλαβε στοιχεία της παραδοσιακής άτυπης και προφορικής μάθησης και διδασκαλίας, μέσα από την κοινωνική επαφή.

Πέρα από την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σε σχέση με το λευκαρίτικο κέντημα, το πρόγραμμα αποσκοπούσε και στη βαθύτερη γνωριμία των μαθητευομένων με τον τρόπο ζωής και σκέψης των κεντητριών και των λοιπών κατοίκων των Λευκάρων. Έτσι, παρείχε τη δυνατότητα στις μαθητευόμενες να συμμετάσχουν σε ξεναγήσεις στο Μουσείο Παραδοσιακής Κεντητικής και Αργυροχοΐας με αξιόλογα και σπάνια εκθέματα, καθώς και στην επιβλητική εκκλησία του Τιμίου Σταυρού, με το μοναδικό ξυλόγλυπτο τέμπλο, σε μια γωνιά του οποίου οι κάτοικοι των Λευκάρων φυλάσσουν με ιδιαίτερη ευλάβεια ένα από τα τρία κομμάτια του Τιμίου Σταυρού που, σύμφωνα με την παράδοση, υπάρχουν στην Κύπρο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, επίσης, παρουσίασε και η συνάντηση με παλιούς κεντηματέμπορους των Λευκάρων που πραγματοποιήθηκε κατά τη δεύτερη ημέρα του προγράμματος. Στη διάρκειά της, οι μαθητευόμενες άκουσαν από τους ίδιους τους εμπόρους τις λεπτομερείς τους εξιστορήσεις γύρω από το πώς ξεκίνησαν και πώς καταξιώθηκαν ως έμποροι λευκαρίτικων κεντημάτων στην Κύπρο και στο εξωτερικό, παρά τις πολλές δυσκολίες και αντιξοότητες που αντιμετώπισαν.

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυνείκη

Η συμμετοχή στο Πρόγραμμα Εκμάθησης Λευκαρίτικου Κεντήματος αποτέλεσε σταθμό, τόσο για τις μαθητευόμενες όσο και για τις κεντήτριες που έλαβαν μέρος σε αυτό. Κοινός στόχος, η διατήρηση και η προώθηση του κεντήματος μέσα από τη μεταλαμπάδευση της αγάπης για το συγκεκριμένο είδος τέχνης καθώς και δεξιοτήτων δημιουργίας του από τη μια γενιά στην επόμενη. Αναφέρει χαρακτηριστικά η κεντήτρια Μαργαρίτα Κολά για τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα: «Αυτή είναι η δεύτερη χρονιά που συμμετέχω στο πρόγραμμα. Όταν μου το πρότειναν, παρά το ρίσκο, αφού δεν γνώριζα τις μαθήτριες που θα φιλοξενούσα, θεώρησα σημαντικό να αποδεχτώ την πρόσκληση για να βοηθήσω στην προώθηση του λευκαρίτικου κεντήματος. Φέτος είχα μια άριστη μαθήτρια με πολύ ενδιαφέρον να μάθει και να διαδώσει το κέντημα. Πιστεύω ότι μέσα από αυτό το πρόγραμμα συμβάλαμε στο να διατηρήσουμε το κέντημα διδάσκοντάς το, ούτως ώστε να το γνωρίσει ο κόσμος. Ιδιαίτερα από τη στιγμή που εντάχθηκε στον κατάλογο της UNESCO για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά, είναι χρέος μας να το προωθήσουμε γιατί εκπροσωπεί όχι μόνο τα Λεύκαρα, αλλά ολόκληρη την Κύπρο. Είναι ο καλύτερος πρεσβευτής της Κύπρου γιατί την έκανε γνωστή σε όλο τον κόσμο, αφού έχουν πωληθεί λευκαρίτικα κεντήματα σε κάθε γωνιά της γης, μέχρι Αυστραλία και Αργεντινή.»

Ο αγώνας των κεντητριών να προστατεύσουν το λευκαρίτικο κέντημα, μεταδίδοντας το ζήλο και την αγάπη τους γι' αυτό στις μαθήτριές τους, κάρπισε, όπως φαίνεται μέσα από τα λόγια δύο μαθητευόμενων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα: «Στο πρόγραμμα είχα δηλώσει συμμετοχή καθαρά για προσωπικούς λόγους. Ήθελα να εμπλουτίσω όσο περισσότερο μπορούσα τις γνώσεις μου για το λευκαρίτικο κέντημα. Φεύγοντας, όμως, την τελευταία μέρα από το πρόγραμμα, είχα γίνει φίλη με την κεντήριά μου, απέκτησα νέες γνωριμιές με τις υπόλοιπες κεντήτριες και τις υπόλοιπες κοπέλες στο πρόγραμμα. Έγινα «οπαδός» του λευκαρίτικου, αφού οι κεντήριά μου μου μετέδωσαν το ζήλο της γι' αυτό αλλά και για το χωριό. Έζησα όμορφες στιγμές, αφού η φιλοξενία των κεντητριών ήταν πραγματικά απεριόριστη. Έφυγα από το πρόγραμμα με γνώσεις και ενθουσιασμό για το λευκαρίτικο που δεν περίμενα ότι θα είχα!» Νέφη Χαραλάμπους-Darden, μαθητευόμενη

«Μέσα από αυτή την πρωτοβουλία της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής της UNESCO, η νέα γενιά ήρθε να συναντήσει την παράδοση και μέσα από αυτήν να ενημερωθεί, να αφομοιώσει και να αναδημιουργήσει, με βάση τα στοιχεία που την χαρακτηρίζουν. Η ιστορία του κάθε τόπου αποτελεί για τον κάθε άνθρωπο το παρελθόν, το παρόν αλλά και το μέλλον του. Στο χέρι μας είναι να τη χρησιμοποιήσουμε δημιουργικά αλλά και δομικά για να την αναδείξουμε.» Χρυστάλλα Κυριάκου, μαθητευόμενη

Οι εμπειρίες και οι γνώσεις που απέκτησαν οι μαθητευόμενες μέσα από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αποτελούν τις βάσεις οι οποίες θα τις καταστήσουν συνεχιστές αυτής της μακραίωνης παράδοσης και τέχνης. Σκοπός της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής της UNESCO είναι να συνεχιστεί και να ενισχυθεί το πρόγραμμα, παρέχοντας την ευκαιρία σε ακόμη περισσότερες νέες να γνωρίσουν και να ασχοληθούν με τη δημιουργία του λευκαρίτικου κεντήματος, αλλά και στις υπάρχουσες μαθήτριες να εμπλουτίσουν και να εμβαθύνουν τις γνώσεις που απέκτησαν μέσα από το πρόγραμμα. Το Πρόγραμμα Εκμάθησης Λευκαρίτικου Κεντήματος μπορεί να καταστεί σημαντικό εγχείρημα για τη διατήρηση και την ανάδειξη του λευκαρίτικου κεντήματος, αυτής της σπουδαίας μορφής τέχνης της παράδοσης και της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου.

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυμεική

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυμεική

Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, Κεντητικής και Αργυροχοΐας Λευκάρων (Οικία Πάτσαλου)

του Τμήματος Αρχαιοτήτων

Τα Λεύκαρα (Επαρχία Λάρνακας) βρίσκονται στη νότια πλευρά της οροσειράς του Τροόδους σε υψόμετρο 750 μέτρων και σε απόσταση 45 χιλιομέτρων νότια της Λευκωσίας και 30 χιλιομέτρων δυτικά της Λάρνακας. Τα περισσότερα σπίτια του χωριού, είτε κατοικημένα και σε καλή κατάσταση είτε εγκαταλελειμμένα και σε ερείπια, διατηρούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και αποτελούν σπάνια δείγματα γνήσια λαϊκής αρχιτεκτονικής. Επίσης, δύο από τους πιο σημαντικούς κλάδους της κυπριακής λαϊκής τέχνης, η κεντητική και η αργυροχοΐα, που υπήρξαν οι κυριότεροι παράγοντες της οικονομίας του χωριού και στο παρελθόν, συνεχίζουν ακόμη την παράδοση στα Λεύκαρα. Τα περίφημα Λευκαρίτικα κεντήματα, γνωστά στην Ευρώπη και στην Ανατολή από την εποχή του Μεσαίωνα, ήταν και εξακολουθούν να είναι πόλος έλξης πολλών επισκεπτών στο χωριό.

Τα τελευταία 15 χρόνια πολλά σπίτια στα Λεύκαρα έχουν κηρυχθεί «Αρχαία Μνημεία» και ορισμένα έχουν αποκατασταθεί από το Τμήμα Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με τους ιδιοκτήτες. Επίσης, από το 1982 ένα σημαντικό μέρος του χωριού έχει κηρυχθεί «Ελεγχόμενη Περιοχή» για συνεχή προστασία. Ανάμεσα στα «Αρχαία Μνημεία» είναι και το σπίτι του Θεμιστοκλή και της Κατερίνας Πάτσαλου, το οποίο αγοράστηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων το 1983.

Η «Οικία Πάτσαλου» χρονολογείται στα τέλη του 19ου αιώνα και είναι από τα πιο επιβλητικά σπίτια του χωριού. Είναι διώροφο και εξ ολοκλήρου κτισμένο από την ασβεστολιθική πέτρα της περιοχής. Το ισόγειο αποτελείται από τρία ευρύχωρα δωμάτια κτισμένα το ένα δίπλα στο άλλο. Το κεντρικό και μεγαλύτερο δωμάτιο, που χωρίζεται στα δύο με μια οξυκόρυφη καμάρα, ονομάζεται «Παλάτι» (δίχωρο σ' άλλες περιοχές της Κύπρου) και αποτελούσε τον χώρο υποδοχής. Άλλο δωμάτιο στο ισόγειο είναι το «σώσπιτο» ή αποθήκη, με τα πιθάκια για το λάδι και το κρασί. Ο όροφος είναι προσιτός με πετρόκτιστη σκάλα και αποτελείται από τέσσερα δωμάτια σκεπασμένα με ξύλινη δίρριχτη στέγη. Τα δωμάτια του ορόφου έχουν ακριβώς την ίδια διάταξη και διαστάσεις με εκείνα του ισογείου.

Το σύνολο του σπιτιού συμπληρώνεται από εξωτερικά κτίσματα, τον σταύλο, τους φούρνους και τον «κορυποστάτη» για την τοποθέτηση των πηλινών δοχείων νερού σε εσοχή κάτω από την πετρόκτιστη σκάλα. Τα εξωτερικά κτίσματα βρίσκονται γύρω από μια μεγάλη πλακόστρωτη αυλή που περιβάλλεται από ψηλό τοίχο με δύο εισόδους. Σε αντίθεση με τη στέγη του κυρίως σπιτιού, που είναι καλυμμένη με κεραμίδια, οι οροφές των βοηθητικών κτισμάτων καθώς και των ηλιακών είναι «δωμάτια», επίπεδες, δηλαδή, στέγες καμωμένες από «βολίκια», κλαδιά και χώμα.

Η εξαιρετικής σημασίας αρχιτεκτονική του σπιτιού του Πάτσαλου είχε για πρώτη φορά παρατηρηθεί το 1978 από μια ομάδα φοιτητών του Μετσόβιου Πολυτεχνείου με επικεφαλής τον καθηγητή Στέφανο Σίνο στη διάρκεια έρευνας για την αξιολόγηση της λαϊκής αρχιτεκτονικής στα Λεύκαρα. Το σπίτι είχε εγκαταλειφθεί από χρόνια και ήταν σχεδόν ερειπωμένο. Η ανασύλωση του σπιτιού, την οποία ανέλαβε το Τμήμα Αρχαιοτήτων, άρχισε το 1983 και συμπληρώθηκε τον Ιούλιο του 1988. Κατά τις εργασίες αποκατάστασης η στέγη και τα δάπεδα του σπιτιού ανακατασκευάστηκαν και τα ερειπωμένα κτίσματα της αυλής αποκαταστάθηκαν στην αρχική τους μορφή. Οι τρεις κατεστραμμένες καμάρες των ηλιακών στις εισόδους και ο φούρνος ξανακτίστηκαν όπως ήταν πριν. Το πλακόστρωτο της αυλής επιδιορθώθηκε και οι φθαρμένες πλάκες αντικαταστάθηκαν με νέες. Ο αρχικός αρχιτεκτονικός χαρακτήρας του κτιρίου διατηρήθηκε και για την αποκατάστασή του χρησιμοποιήθηκαν παραδοσιακά υλικά. Μετά την ανασύλωση, το σπίτι επιπλώθηκε και διαμορφώθηκε σε Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, ειδικότερα της τοπικής παραδοσιακής κεντητικής.

© Τμήμα Αρχαιοτήτων

Η εσωτερική διαμόρφωση στον όροφο, όπου τρία δωμάτια επιπλώθηκαν σαν καθιστικό εισόδου, σαλόνι και υπνοδωμάτιο, είχε σκοπό να αναπλάσει την ατμόσφαιρα ενός τυπικού αρχοντικού των Λευκάρων στις αρχές του 20ού αιώνα. Αυτή ήταν η εποχή της μεγαλύτερης ακμής στην νεώτερη ιστορία του χωριού, όταν οι Λευκαρίτες κεντητάρηδες ταξίδευαν ανά τον κόσμο πουλώντας τα κεντήματα του τόπου τους. Στην επιστροφή τους οι έμποροι αυτοί έφεραν στο χωριό τους ευρωπαϊκό τρόπο ζωής, φανερό στα ρούχα, στα έπιπλα και στις αντιλήψεις τους.

Από την άλλη, η διαμόρφωση του ισογείου του σπιτιού με την τραπεζαρία αγροτικού τύπου και το «σώσπιτο» που διατηρήθηκε στην αρχική του μορφή με τα πιθάκια και τα αγροτικά εργαλεία, δίνει ζωντανή εικόνα της παραδοσιακής ζωής του χωριού. Στον όροφο έχουν επίσης εκτεθεί σε προθήκες διάφορα αντιπροσωπευτικά δείγματα των παραδοσιακών λευκαρίτικων κεντημάτων που αγοράστηκαν ή δωρήθηκαν. Σε άλλο χώρο του σπιτιού θα εκτεθούν μελλοντικά διάφορα αντιπροσωπευτικά δείγματα της ντόπιας αργυροχοΐας.

Τα εγκαίνια της «Οικίας του Πάτσαλου» έγιναν στις 12 Αυγούστου 1988. Από τότε το Μουσείο επισκέφθηκε μεγάλος αριθμός ξένων και ντόπιων που ενδιαφέρονται για το πρόσφατο παρελθόν της χώρας τους. Η αποκατάσταση του σημαντικού αυτού σπιτιού και η μετατροπή του σε ειδικευμένο Μουσείο Λαϊκής Κεντητικής και Αργυροχοΐας, εμπίπτει στα πλαίσια των προσπαθειών που καταβάλλει το Τμήμα Αρχαιοτήτων για την προστασία και αξιοποίηση της κυπριακής λαϊκής αρχιτεκτονικής και τέχνης καθώς και για την υποκίνηση του ενδιαφέροντος του κοινού για την πολιτιστική κληρονομιά και τις πατρογονικές παραδόσεις.

Εκστρατεία του Συμβουλίου
της Ευρώπης
για τον τερματισμό
της σεξουαλικής βίας
κατά των παιδιών

ένα
στα πέντε

ΣΠΑΣΕ
ΤΗ ΣΙΩΠΗ
και τη συγκάλυψη

www.1in5.org.cy

Επιμορφωτική Ημερίδα Εκπαιδευτικών

«Ο Ρόλος των Εκπαιδευτικών στην Πρόληψη και Αντιμετώπιση του Φαινομένου της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και Κακοποίησης Ανηλίκων»

Στο πλαίσιο της δράσης της για την προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO, σε συνεργασία με την Έδρα UNESCO του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, πραγματοποίησε την Παρασκευή 21 Νοεμβρίου 2014, στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, επιμορφωτική ημερίδα για εκπαιδευτικούς με θέμα: «Ο Ρόλος των Εκπαιδευτικών στην Πρόληψη και Αντιμετώπιση του Φαινομένου της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και Κακοποίησης Ανηλίκων». Η ημερίδα αποτελούσε μέρος της σειράς εκδηλώσεων που προγραμματίστηκε για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο η Συντονιστική Επιτροπή Κύπρου για την πανευρωπαϊκή εκστρατεία του Συμβουλίου της Ευρώπης «Ένα στα Πέντε» (One in Five) για τον τερματισμό της σεξουαλικής βίας ενάντια στα παιδιά.

Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, ανέφερε στον χαιρετισμό του, τον οποίο ανέγνωσε ο κύριος Παύλος Δαπόλας, Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης και Μέλος της Εθνικής Επιτροπής UNESCO: «Η σχολική εκπαίδευση και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στη θωράκιση του δικαιώματος των παιδιών να μεγαλώνουν σε περιβάλλον που διασφαλίζει τη σωματική, νοητική, συναισθηματική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Η σωστή ενημέρωση, αλλά και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για την πρόληψη, αναγνώριση και αντιμετώπιση περιστατικών σεξουαλικής βίας, μπορεί να συμβάλουν αποτελεσματικά στην προστασία των παιδιών και στη δίωξη και καταδίκη των δραστών. Αναλογιζόμενοι τις συνθλιπτικές συνέπειες της σεξουαλικής βίας στην ψυχική και σωματική ακεραιότητα των παιδιών, οφείλουμε να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας στην πρόληψη και την έγκαιρη παρέμβαση».

Ο Πρόεδρος της Έδρας UNESCO του Πανεπιστημίου Λευκωσίας για την «Πολιτισμική Ετερότητα και τον Διαπολιτισμικό Διάλογο για έναν Πολιτισμό Ειρήνης», Δρ. Αιμίλιος Σολωμού, αφού ευχαρίστησε τους εκπαιδευτικούς για την αθρόα παρουσία τους, τόνισε τα εξής: «Σε μια σύγχρονη και ευνομούμενη πολιτεία, το γεγονός ότι υπάρχουν παιδιά που κακοποιούνται και παραμένουν μόνα και αβοήθητα, πρέπει να μας ανησυχεί και να μας αφορά όλους. Με αφορμή τα χιλιάδες περιστατικά που δηλώνονται κάθε χρόνο πανευρωπαϊκά, πρέπει να αφυπνίσουμε και να κινητοποιήσουμε το κράτος και όλους του αρμόδιους φορείς». Η Πρόεδρος της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO, κυρία Λουκία Λοΐζου Χατζηγαβριήλ, χαιρέτισε με ικανοποίηση την ομόφωνη κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και Κακοποίηση (Σύμβαση «Lanzarote») από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, την Πέμπτη 13 Νοεμβρίου και κάλεσε όλους τους παρευρισκόμενους να εργαστούν, ο καθένας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, για την καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας ενάντια στα παιδιά. Στην ομιλία της, την οποία ανέγνωσε ο κύριος Στέλιος Γεωργιάδης, μέλος της Επιτροπής, η κυρία Χατζηγαβριήλ επεσήμανε την επιτακτική ανάγκη για σωστή ενημέρωση και συστηματική επιμόρφωση ειδικών επαγγελματικών ομάδων, όπως οι εκπαιδευτικοί, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος.

Στην πρώτη ενότητα της Ημερίδας, η Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού στην Κύπρο, κυρία Λήδα Κουρσουμπά, έκανε μια σύντομη αλλά περιεκτική παρουσίαση των δράσεων του Γραφείου της Επιτροπής για τον τερματισμό της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης παιδιών. Αναφερόμενη στον ρόλο των εκπαιδευτικών, η κυρία Κουρσουμπά επεσήμανε ότι οι εκπαιδευτικοί, ως επαγγελματίες που έχουν άμεση επαφή με το παιδί, έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με όλα τα προβλήματα που αφορούν στην παιδική ηλικία και, μέσα από την προσεκτική παρατήρηση του παιδιού και την επαφή με την οικογένεια, μπορούν να γνωρίζουν, σε κάποιο βαθμό, την κατάσταση που βιώνει το κάθε παιδί στην οικογένειά του. Το σχολείο και οι λειτουργοί του, συμπλήρωσε η κυρία Κουρσουμπά, μπορούν να λειτουργήσουν ως φορείς προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού και να συμβάλουν στην έγκαιρη διάγνωση του προβλήματος και κυρίως στην πρόληψή του. Τούτο βεβαίως, ανέφερε η κυρία Κουρσουμπά, υποχρεώνει την πολιτεία και ιδιαίτερα το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, να στηρίξει και να ενδυναμώσει τον κάθε εκπαιδευτικό ώστε να είναι σε θέση να ασκήσει με επάρκεια τον σημαντικό αυτό επιπρόσθετο ρόλο του. Η καλή διάθεση του οποιουδήποτε εκπαιδευτικού, χωρίς επιστημονική στήριξη και κατάρτιση, δεν είναι αρκετή ούτε και ενδείκνυται για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Στη συνέχεια, έγιναν παρουσιάσεις για την πρόληψη, αναγνώριση και αντιμετώπιση περιστατικών σεξουαλικής βίας σε βάρος παιδιών από τη Γενική Εισηγήτρια της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Παιδιά (PACE), κυρία Στέλλα Κυριακίδου, καθώς και εκπροσώπους της Αστυνομίας, των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων, του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου και του μη κυβερνητικού οργανισμού «Hope for Children» UNCRC Policy Center. Τις παρουσιάσεις της ημερίδας καθώς και περισσότερο ενημερωτικό υλικό μπορείτε να βρείτε στον ιστότοπο της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO (www.unesco.org.cy).

Εταιρικά Σχολεία UNESCO Κύπρου

Ταυτόχρονα Flashmobs στη Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα

Το Δίκτυο Εταιρικών Σχολείων UNESCO Κύπρου συμμετείχε και φέτος ενεργά στον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διοργανώνοντας ταυτόχρονα FlashMobs στη Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα, σε συνεργασία με τον ΜΚΟ «Νεολαία για Ανταλλαγή και Κατανόηση Κύπρου» (YEU Cyprus). Θέλοντας να ευαισθητοποιήσουν τους συμπολίτες τους για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, 2014, μαθητές των Εταιρικών Σχολείων UNESCO της επαρχίας Λευκωσίας παρουσίασαν το Σάββατο 6 Δεκεμβρίου 2014 μία χορογραφία Flashmob στο εμπορικό κέντρο «The Mall of Cyprus». Συγκεκριμένα, συμμετείχαν το Γυμνάσιο Διανέλλου και Θεοδότου, το Γυμνάσιο Λατσιών, το Γυμνάσιο Φανερωμένης, το Λύκειο Κύκκου Α' και το Παγκύπριο Γυμνάσιο. Τις χορογραφίες δημιούργησαν και διδάξαν οι χορογράφοι Νατάσα Λαμπίτση (Μέλος Συμβουλίου YEU Cyprus) και Έλενα Γιαννάκη. Ταυτόχρονα, στο «My Mall» στη Λεμεσό, τα Εταιρικά Σχολεία UNESCO Λύκειο Αγίου Ιωάννη, Λύκειο Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, Λανίτιο Λύκειο Α', Περιφερειακό Λύκειο Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου και ΙΒ Λανίτιο Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού (ΚΒ) παρουσίασαν τη δική τους χορογραφία και μοίρασαν ενημερωτικό υλικό. Στη Λάρνακα, η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην πλατεία Ερμού με τη συμμετοχή μαθητών του Ευρυβιάδειου Γυμνασίου και του Λυκείου Αγίου Γεωργίου.

Το Δίκτυο Εταιρικών Σχολείων UNESCO δραστηριοποιείται στην Κύπρο από τη σχολική χρονιά 1969-70, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Περιλαμβάνει 21 δημόσια και ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία δραστηριοποιούνται με ποικίλους τρόπους για την προώθηση των ιδανικών της UNESCO, ιδιαίτερα στους τομείς που αφορούν στην ανάπτυξη των γραμμάτων, των τεχνών και των επιστημών, το φυσικό περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ο μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός «Νεολαία για Ανταλλαγή και Κατανόηση Κύπρου» (YEU Cyprus) ιδρύθηκε το 1995, με σκοπό να προωθήσει τη συνεργασία και την κατανόηση μεταξύ των νέων όλου του κόσμου, μέσα από την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και ιδεών. Ένας από τους μεγαλύτερους οργανισμούς στην Κύπρο, με περίπου 1000 μέλη, η «Νεολαία για Ανταλλαγή και Κατανόηση Κύπρου» οργανώνει και παραδίδει εκπαιδευτικά προγράμματα και ανταλλαγές νέων για διάφορα θέματα, στοχεύοντας πάντα στην ευαισθητοποίηση και ανάπτυξη των ικανοτήτων των νέων. Η μεθοδολογία που ακολουθείται στις δραστηριότητές του βασίζεται κυρίως στη μη τυπική μάθηση. Για περισσότερες πληροφορίες: www.yeucyprus.org

Η Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 10 Δεκεμβρίου, σε ανάμνηση της υπογραφής της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1948. Στόχος της καθιέρωσης αυτής είναι η ευαισθητοποίηση των κρατών και των πολιτών για το δικαίωμα όλων των ανθρώπων να επικαλούνται όλα τα προσωπικά, αστικά, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που περιλαμβάνει η Διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση.

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυμείκη

Διαπεριφερειακή Συνάντηση των Εθνικών Επιτροπών για την UNESCO

Η 1η Διαπεριφερειακή Συνάντηση των Εθνικών Επιτροπών για την UNESCO πραγματοποιήθηκε στις 22-24 Ιουλίου 2014 στην Αστάνα του Καζακστάν, με τη συμμετοχή εκπροσώπων Εθνικών Επιτροπών από 130 χώρες, από τις πέντε γεωγραφικές ομάδες της UNESCO (1. Αραβικά κράτη, 2. Αφρική, 3. Ασία και Ειρηνικός, 4. Ευρώπη και Βόρεια Αμερική και 5. Λατινική Αμερική και Καραϊβική). Στη συνάντηση, η οποία συνδιοργανώθηκε από την Εθνική Επιτροπή του Καζακστάν και τη Γραμματεία του Οργανισμού, συμμετείχαν, επίσης, εκπρόσωποι των διεθνών οργανισμών-συνεργατών της UNESCO, ALESCO (Arab League Educational, Cultural, Scientific Organization), IICAS (International Institute for Central Asian Studies) και TURKSOY (International Organization of Turkic Culture).

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυεική

Η UNESCO εκπροσωπήθηκε στη συνάντηση από οκταμελή ομάδα υψηλόβαθμων αξιωματούχων της με επικεφαλής τον Eric Falt, Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή της UNESCO σε θέματα Διεθνών Σχέσεων. Παρών στις εργασίες ήταν και ο Stoyan Bantchev, Διευθυντής της UNESCO σε θέματα του Προγράμματος Συμμετοχής. Οι συζητήσεις της συνάντησης, που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά εκτός της έδρας του Οργανισμού στο Παρίσι, επικεντρώθηκαν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της UNESCO, των Περιφερειακών Γραφείων και των Εθνικών Επιτροπών, στην αύξηση της προβολής της UNESCO στα κράτη μέλη του Οργανισμού, στην εξέταση μεθοδολογιών για την απεικόνιση της ευρύτερης αξίας της UNESCO για τα κράτη μέλη και στη συμβολή του Προγράμματος Συμμετοχής στη δράση των Εθνικών Επιτροπών.

Την έναρξη των εργασιών κήρυξε η Γενική Διευθύντρια του Οργανισμού Irina Bokova, η οποία σε βιντεοσκοπημένο μήνυμά της τόνισε ότι οι Εθνικές Επιτροπές, ως βασικά μέλη της οικογένειας της UNESCO, έχουν ως κύρια αποστολή τους τη σύνδεση του Οργανισμού με τα οράματα και τις ανησυχίες των τοπικών κοινωνιών και την ενίσχυση της δράσης του Οργανισμού, με απώτερο στόχο τη θεμελίωση της ειρήνης και της βιώσιμης ανάπτυξης. Μιλώντας εξ ονόματος του Προέδρου του Καζακστάν Nursultan Nazarbayev, ο Γραμματέας του Κράτους Adilbek Dzhasybekov, κάλεσε τις Εθνικές Επιτροπές να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την προώθηση των ιδανικών και αξιών της UNESCO. Σημείωσε, επίσης, ότι τέτοιου είδους συναντήσεις αποτελούν καλή πρακτική και αποτελεσματικό μέσο για την ενίσχυση της συνεργασίας τους. Παρόντες στην εναρκτήρια συνεδρία ήταν, επίσης, ο κύριος

Arystanbek Mukhamediuly, Υπουργός Πολιτισμού του Καζακστάν και πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής του Καζακστάν για την UNESCO, ο Δήμαρχος της Αστάνα και πρώην πρόεδρος της Ε.Ε. για την UNESCO, κύριος I. Tasmagambetov, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, κύριος Nurlan Kararov και ο Alexey Volkov, Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών.

Στη διάρκεια της συνάντησης απονεμήθηκε στον I. Tasmagambetov μετάλλιο για τη συνεισφορά του στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ UNESCO και Καζακστάν και για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά μήκος του Δρόμου του Μεταξιού. Ο Eric Falt απένειμε, επίσης, τα πιστοποιητικά για τη συμπερίληψη οκτώ νέων χώρων (Silk Roads: Tianshan Corridor) του Καζακστάν στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO (εγγραφή από κοινού με την Κίνα και το Κιργιστάν) καθώς και για την ένταξη δύο εθνικών πάρκων του Καζακστάν στο Παγκόσμιο Δίκτυο Εθνικών Πάρκων (Αποθέματα Βιόσφαιρας).

Την τρίτη και τελευταία μέρα της συνάντησης, έγινε παρουσίαση των διάφορων πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί μέχρι σήμερα, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Δεκαετίας για την Επαναπροσέγγιση των Πολιτισμών (2013-2022). Κατά τη διάρκεια ειδικής τελετής, απονεμήθηκε στον Serik Sariyev, παγκόσμιο πρωταθλητή και χρυσό Ολυμπιονίκη πυγμάχο του Καζακστάν, ο τιμητικός τίτλος του Πρέσβη Καλής Θελήσεως της UNESCO για τον Αθλητισμό, για τη διετία 2013-2015, σε αναγνώριση της προσήλωσής του στην προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και αθλητισμού στη νεολαία, της φιλανθρωπικής του δράσης καθώς επίσης και της αφοσίωσής του στα ιδανικά και τους στόχους της UNESCO.

Την Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO εκπροσώπησε στη συνάντηση η Λειτουργός της Επιτροπής Δρ. Αντιγόνη Πολυεική.

Εκπρόσωποι Εθνικών Επιτροπών Ευρώπης και Βορείου Αμερικής © Tijs D'Hoest

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυεική

Μογγολία © UNESCO

Δρόμος του Μεταξιού

Ο «Δρόμος του Μεταξιού» είναι γνωστός μέχρι σήμερα ως ένα δίκτυο εμπορικών διαδρομών της Ασίας, ο οποίος συνέδεε την Κίνα με την Ινδία και τη Μέση Ανατολή. Οι διαδρομές του μεταξιού διέπρυναν την εμπορική δραστηριότητα και συνέβαλαν και στην ανταλλαγή πολιτιστικών, θρησκευτικών και άλλων ιδεών. Η UNESCO, αναγνωρίζοντας τον σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισε η συγκεκριμένη διαδρομή, εγκαινίασε το 1988 το πρόγραμμα με τίτλο «Δρόμος του μεταξιού – Δρόμος Διαλόγου», με σκοπό τη βαθύτερη κατανόηση της πολιτιστικής σημασίας της συγκεκριμένης διαδρομής και της σημαντικής κληρονομιάς που πρόσφερε στον σύγχρονο κόσμο.

Ιστορικό πλαίσιο

Η ιστορία του μεταξιού χρονολογείται πολλούς αιώνες πριν, γύρω στο 2600 π.Χ., όταν άρχισε η παραγωγή του. Σύμφωνα με πηγές, το μετάξι είχε τεράστια αξία, ίση με αυτή των πολύτιμων λίθων και του χρυσού και συνδέθηκε με κινέζικες παραδοσιακές ιστορίες και μύθους. Ο τρόπος παραγωγής του μεταξιού παρέμεινε επτασφράγιστο μυστικό στην Κίνα για περίπου είκοσι αιώνες με αυτοκρατορικά διατάγματα, τα οποία προνοούσαν αυστηρές ποινές για όποιον φανέρωνε τη διαδικασία σε αλλοδαπό ή έκανε εξαγωγή αυτών μεταξοσκώληκα. Το μετάξι, όμως, δεν παρέμεινε στην αποκλειστική κατοχή της κινέζικης αυτοκρατορίας: γύρω στο 100 π.Χ, οι Κινέζοι έμποροι άρχισαν να εξάγουν μετάξι στη Μέση Ανατολή και στην Ευρώπη. Σταδιακά, το μετάξι εξελίχθηκε σε ένα από τα πιο προσοδοφόρα προϊόντα που διακινούσε η Κίνα, ενώ η Ιαπωνία, η Ινδία και η Περσία αναδείχθηκαν σε κέντρα εμπορίας του.

Διαδρομές εμπορίου και μέσα διακίνησης του μεταξιού

Το τεράστιο εμπορικό δίκτυο του «Δρόμου του Μεταξιού», το οποίο διέσχιζε ολόκληρη την ασιατική ήπειρο, συνέδεε τις πιο ξακουστές πόλεις της Κίνας, της Ινδίας, της Μέσης Ανατολής και της Ευρώπης. Το εμπόριο μεταξιού έφτανε μέχρι τα λιμάνια και τις πόλεις της ανατολικής Μεσογείου, με τους εμπόρους να διασχίζουν τα πιο δύσβατα βουνά του κόσμου –το Παμίρ, το Ινδοκούς και το Καρακορούμ– με καραβάνια από καμήλες και μουλάρια. Μέσω του Ινδικού ωκεανού και των θαλάσσιων διαδρόμων, τα προϊόντα μεταφέρονταν προς την Ινδοκίνα, την Ινδία, την αραβική χερσόνησο και χώρες της ανατολικής Αφρικής. Μέσω της θάλασσας γινόταν, επίσης, μεταφορά μπαχαρικών, όπως κανέλα, πιπέρι, τζίντζερ, γαρύφαλο και μοσχοκάρυδο, κυρίως από ένα νησιά Μολούκας στην Ινδονησία που είναι φημισμένα για τα μπαχαρικά τους. Η συγκεκριμένη διαδρομή ονομάστηκε αργότερα «Δρόμος των Μπαχαρικών». Παράλληλα, μέσω των ίδιων δρόμων, γινόταν εξαγωγή υφασμάτων, ξυλόγλυπτων αντικειμένων, προϊόντων μεταλλοτεχνίας και πολύτιμων λίθων.

Πολιτιστική σημασία

Ο περίφημος «Δρόμος του Μεταξιού» υπήρξε καθοριστικός στη διαμόρφωση ενός ολόκληρου πολιτισμού. Η κατασκευή καραβανιών και καταλυμάτων για την καλύτερη διαμονή των εμπόρων από διάφορα μέρη του κόσμου συνέτελεσε στην ανταλλαγή ιδεών, πολιτιστικών, θρησκευτικών και γλωσσικών στοιχείων. Επιπρόσθετα, ο «Δρόμος του Μεταξιού», πέρα από την εμπορική και οικονομική πτυχή του, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στις πολιτικές και πολιτιστικές εξελίξεις στην περιοχή. Κατά μήκος του Δρόμου αναπτύχθηκαν σημαντικοί πολιτισμοί, διαδόθηκαν οι τέχνες, οι επιστήμες, η λογοτεχνία και η χειροτεχνία, προέκυψε η δημιουργία του χαρτιού και εξαπλώθηκαν θρησκείες όπως ο Βουδισμός στην Κίνα και την Ιαπωνία, ο Χριστιανισμός στις ανατολικές περιοχές και το Ισλάμ στην Ανατολή. Ο «Δρόμος του Μεταξιού» δημιούργησε τις προϋποθέσεις για πολιτισμικό διάλογο μεταξύ των λαών και συνέβαλε στη δημιουργία ενός πολυπολιτισμικού ψηφιδωτού που ένωνε την ανατολή με τη δύση.

UNESCO και «Δρόμος του Μεταξιού»

Στοχεύοντας στην ενίσχυση του διαπολιτισμικού διαλόγου, την προώθηση της πολιτισμικής πολυμορφίας και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η UNESCO προωθεί, μεταξύ άλλων, την κατανόηση της σημασίας του «Δρόμου του Μεταξιού». Μέσα από μία σειρά δημιουργικών δραστηριοτήτων, που περιλαμβάνουν εκπαιδευτικές και επιστημονικές αποστολές, εκθέσεις, υποτροφίες σε νέους ερευνητές, δημοσιεύσεις για το ευρύ κοινό, ντοκιμαντέρ και ενημερωτικά σεμινάρια, η UNESCO επιχειρεί να αναδείξει τη σημασία της αρμονικής συνύπαρξης, της αποδοχής της διαφορετικότητας και της συνεργασίας των λαών, μέσα από τον «Δρόμο του Μεταξιού». Μέχρι σήμερα, πραγματοποιήθηκαν πέντε διεθνείς επιστημονικές εκστρατείες από 2000 εκπαιδευτικούς σε 30 χώρες:

- Διαδρομή της Ερήμου, από το Xian στο Kashagar στην Κίνα
- Διαδρομή της Θάλασσας, από τη Βενετία στην Οσάκα
- Διαδρομή της Στέπας στην Κεντρική Ασία
- Διαδρομή των Νομάδων στη Μογγολία
- Διαδρομή του Βουδισμού

Οι πιο πάνω εκστρατείες συνέβαλαν στη δημιουργία ερευνητικών κέντρων και διεθνών ινστιτούτων, στα οποία μελετώνται πτυχές του «Δρόμου του Μεταξιού», όπως η νομαδική ζωή και ο βουδισμός. Παράλληλα, διοργανώθηκαν εκθέσεις έργων βασισμένων στην τέχνη της κεντρικής Ασίας, που σήμερα βρίσκονται σε μουσεία σε πολλά μέρη του κόσμου. Δόθηκαν, επίσης, υποτροφίες σε 100 μαθητές στο εθνικό πανεπιστήμιο του Τόκιο για τη διεξαγωγή ερευνών γύρω από τον «Δρόμο του Μεταξιού» και κυκλοφόρησαν από την UNESCO σχετικές εκδόσεις για ενημέρωση του κοινού γύρω από το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Τέλος, προέκυψε η δημιουργία του «UNESCO/WTO Cultural tourism in Central Asia», με σκοπό την ενίσχυση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.

Η συμμετοχή ανθρώπων από πολλά μέρη της γης στον «Δρόμο του Μεταξιού» οδήγησε σε μία εκτεταμένη διαδικασία πολιτισμικής αλληλεπίδρασης. Οι διαδρομές του μεταξιού αποτέλεσαν για πάνω από 2000 χρόνια μία από τις σημαντικότερες πολιτιστικές περιπέτειες στην ανθρώπινη ιστορία. Τον 19ο αιώνα παρατηρήθηκε ότι το ενδιαφέρον και ο ενθουσιασμός για τον «Δρόμο του Μεταξιού» είχε αρχίσει να επεκτείνεται. Ο «Δρόμος του Μεταξιού» αποτελεί μέρος της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και οι διαδρομές του θεωρούνται σήμερα ότι είναι οι πιο ιστορικές και εμπορικές οδοί στην ιστορία του ανθρώπου. Η UNESCO επιχειρεί να ταξιδέψει μέσα στον «Δρόμο του Μεταξιού», επισημαίνοντας τη σημασία του και προωθώντας τον διαπολιτισμικό διάλογο για την αρμονική συνύπαρξη και τη συνεργασία των κρατών. Αυτή ακριβώς η συνεργασία και η κατανόηση αποτελούν εγγύηση για την παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια.

Πομπή, στο μοναστήρι βουδιστών Erdene Zuu στη Μογγολία © UNESCO

Μεταφορά πραμάτειας με γόνδολες στην Ιταλία © UNESCO

Σπήλαιο του Chauvet - Pont d'Arc © MCC/DRAC

Νέες Εγγραφές στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO

Είκοσι έξι νέες εγγραφές προστέθηκαν στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO κατά τη συνάντηση της Διακυβερνητικής Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς, που πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Ιούνιο στη Doha του Qatar. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων μνημείων και χώρων ανήλθε σε 1007, από 161 χώρες. Της συνάντησης προέδρευσε η Sheikha Al Mayassa Bint Khalifa Al Thani, ενώ ο Πρωθυπουργός του Qatar ανακοίνωσε την εισφορά 10.000.000 δολαρίων στο Ταμείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς από τη χώρα του, με σκοπό την προστασία μνημείων και περιοχών που απειλούνται από συγκρούσεις ή φυσικές καταστροφές.

Παλαιστίνη: Πολιτιστικό Τοπίο Battir στη Νότια Ιερουσαλήμ © Κέντρο για τη Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Πολιτιστικό τοπίο Battir στη νότια Ιερουσαλήμ, Γη της ελιάς και των αμπελιών – Παλαιστίνη

Η περιοχή Battir βρίσκεται νοτιοδυτικά της Ιερουσαλήμ, μεταξύ των οροσειρών Nablus και Hebron. Το Battir περιλαμβάνει περιοχές που καλλιεργούνται με λαχανικά και άλλες ξηρότερες περιοχές, φυτεμένες με αμπέλια και ελαιόδεντρα, σε ειδικά διαμορφωμένες ξερολιθιές. Για σκοπούς άρδευσης, στην ορεινή αυτή περιοχή δημιουργήθηκε ένα δίκτυο με κανάλια που τροφοδοτούνται από υπόγειες πηγές νερού. Παράλληλα, στην ευρύτερη περιοχή έχουν εντοπιστεί αρχαιολογικά ευρήματα που μαρτυρούν ανθρώπινη παρουσία 4.000 χρόνων. Η εξάρτηση των κατοίκων από το φυσικό τους περιβάλλον συνέβαλε στη βιώσιμη αξιοποίησή αυτού του αρμονικού τοπίου όλα αυτά τα χρόνια, με τη μετατροπή των απότομων βουνοπλαγιών σε καλλιεργήσιμη γη.

Δάσος Bialowieza – Πολωνία και Λευκορωσία

Το δάσος Bialowieza βρίσκεται στα σύνορα Πολωνίας και Λευκορωσίας και αποτελεί μια αχανή έκταση πρωτογενών δασών (141.885 εκτάρια) με κωνοφόρα και πλατύφυλλα δέντρα, βελανιδιές και πεύκα ηλικίας 600 ετών. Το δάσος είναι επίσης πλούσιο σε πανίδα, καθώς σε αυτό διαβιούν περίπου 1.600 είδη πεταλούδων, πολλά είδη ψαριών, έντομα, ερπετά και πουλιά. Στο δάσος Bialowieza προστατεύεται, μεταξύ άλλων ειδών, και ο ευρωπαϊκός βίσωνας, ένα είδος που παλαιότερα αφθονούσε στην ευρωπαϊκή ήπειρο και είναι σήμερα υπό εξαφάνιση. Ο βιολογικός κύκλος της ζωής και οι φυσικές λειτουργίες των ειδών, όπως παρατηρούνται στο Bialowieza, παραμένουν αναλλοίωτες στο χρόνο και πλέον το δάσος αυτό αναδείχθηκε σε κέντρο βιοποικιλότητας της Ευρώπης.

Δάσος Bialowieza © Mateusz Szymura

Σπήλαιο του Chauvet – Γαλλία

Το σπήλαιο, που ανακαλύφθηκε το 1994, βρίσκεται σε ένα ασβεστολιθικό οροπέδιο του ποταμού Ardèche στη νότια Γαλλία και καλύπτει έκταση περίπου 8.500 τ.μ... Παρέμεινε αποκλεισμένο λόγω της πτώσης ενός βράχου γύρω στο 20.000 π.Χ. και παρέμεινε σφραγισμένο μέχρι την ανακάλυψή του. Στα τοιχώματά του φιλοξενεί περισσότερες από 1000 βραχογραφίες, που χρονολογούνται στην Ωρινάκια περίοδο της Ανώτερης Παλαιολιθικής Εποχής (32.000-30.000 π.Χ.). Απεικονίζονται ζώα, όπως αρκούδες, ρινόκεροι, λιοντάρια, πάνθηρες βίσωνες και άλογα. Αποτελούν εξαιρετικά δείγματα προϊστορικής τέχνης, καθώς τα έργα διατηρούνται σε άριστη κατάσταση και παρουσιάζουν περίτεχνους συνδυασμούς ζωγραφικής και χαρακτικής, ακρίβεια στην ανατομία, τρισδιάστατη απόδοση σχημάτων και κίνηση.

Okavango – Botswana

Το καταπράσινο δέλτα Okavango στη βορειοδυτική Botswana είναι ένας υγρότοπος στη μέση της ερήμου, που συνδυάζει ελώδεις εκτάσεις και εποχιακά πλημμυρισμένα λιβάδια. Είναι ένα από τα πιο μεγάλα εσωτερικά

Σπήλαιο του Chauvet - Pont d'Arc © MCC/DRAC

Okavango Δέλτα © Gertrude M. Matswiri

συστήματα δέλτα χωρίς έξοδο στη θάλασσα, το οποίο, εξαιτίας των τεκτονικών μετατοπίσεων, εκβάλλει στην έρημο Καλαχάρι. Αποτελεί καταφύγιο σπάνιας ομορφιάς της αφρικανικής φύσης, το οποίο συγκεντρώνει τους τελευταίους μεγάλους πληθυσμούς άγριων ζώων που απειλούνται από εξαφάνιση, όπως ο αφρικανικός ελέφαντας, η ζέβρα, ο λευκός και ο μαύρος ρινόκερος, ο γατόπαρδος και το λιοντάρι της Αφρικής. Πρόκειται για ένα εξαιρετικό παράδειγμα της σχέσης μεταξύ κλιματικών, υδρολογικών και βιολογικών διεργασιών.

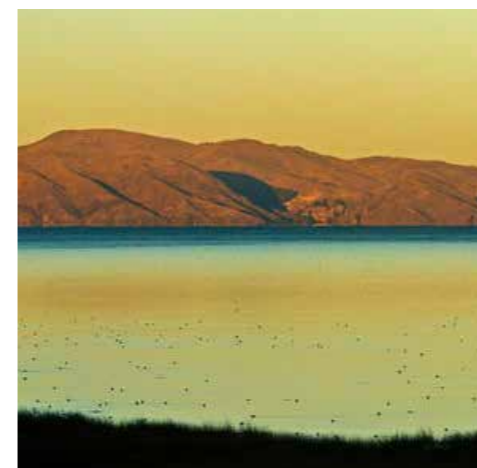
Πέργαμος – Τουρκία

Πέργαμος © Ιδιωτικά Σχολεία Çakabey

Η Πέργαμος, χτισμένη στην κορυφή ενός λόφου, βρίσκεται πάνω από μια πεδιάδα στην περιοχή του Αιγαίου της Τουρκίας και περιλαμβάνει μνημεία της ελληνικής, ρωμαϊκής, βυζαντινής και οθωμανικής περιόδου. Ήταν ελληνική πόλη, πρωτεύουσα της δυναστείας των Ατταλιδών και συγκαταλέγεται στα σημαντικότερα πολιτιστικά και πνευματικά κέντρα της ελληνιστικής περιόδου. Στα βορειοδυτικά της πόλης, βρίσκεται το ιερό της Κυβέλης. Αργότερα η πόλη έγινε γνωστή για το θεραπευτικό της κέντρο, το Ασκληπιείο. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι στην Πέργαμο βρισκόταν η μεγαλύτερη βιβλιοθήκη της ελληνιστικής περιόδου.

Qharaq Ñan, Οδικό Σύστημα των Άνδεων – Αργεντινή, Βολιβία, Ισημερινός, Κολομβία, Περού, Χιλή

Qharaq Ñan, Οδικό Σύστημα των Άνδεων © Proyecto QÑ-Bolivia

Το Qharaq Ñan ήταν οδικό σύστημα των Ίνκας, το οποίο εξυπηρετούσε ανάγκες συγκοινωνίας, εμπορίου και άμυνας της αυτοκρατορίας των Ίνκας και γνώρισε την πλήρη ανάπτυξή του κατά τον 15ο αιώνα, καλύπτοντας έκταση 30.000 χλμ. Συνέδεε τις χιονισμένες κορυφές των Άνδεων (υψόμετρο πάνω από 6.000 μ.) με την ακτή, περνώντας μέσα από τροπικά δάση, εύφορες κοιλάδες και ερήμους, σε μία περιοχή που περιλάμβανε μέρη που βρίσκονται σήμερα στην επικράτεια του Ισημερινού, του Περού, της Βολιβίας και της Χιλής. Το δίκτυο Qharaq Ñan περιέχει επίσης 273 μνημεία και χώρους, τα οποία επιλέχθηκαν σε αναγνώριση της πολιτικής, κοινωνικής, αρχιτεκτονικής και μηχανικής τους σημασίας, μαζί με τις σχετικές υποδομές του δικτύου που εξυπηρετούσαν το εμπόριο, τη διαμονή, την αποθήκευση αγαθών και τις θρησκευτικές ανάγκες των κατοίκων.

Trang An – Βιετνάμ

Trang An, Βιετνάμ © Trang An

Το Trang An βρίσκεται στη νότια ακτή του Δέλτα του Κόκκινου ποταμού στο Βιετνάμ. Πρόκειται για ένα εντυπωσιακό νησί με καταπράσινες κοιλάδες και ασβεστολιθικά πετρώματα που σχηματίζουν καρστικά φαινόμενα, το οποίο περιβάλλεται από ογκώδεις, κατακόρυφους βράχους. Στις ψηλότερες από τις σπηλιές εντοπίστηκαν από τους αρχαιολόγους σημεία ανθρώπινης δραστηριότητας 30.000 χρόνων περίπου. Στο πανέμορφο αυτό τοπίο βρίσκονται επίσης ιεροί χώροι, όπως ναοί και παγόδες, χωριά και η πρώην πρωτεύουσα του Βιετνάμ κατά τον 10ο - 11ο αιώνα μ.Χ., η Hoa Lu.

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο Συντήρησης Κεραμικών Αρχαιοτήτων στα Τίρανα

του Ηλία Κυριακίδη
Συντηρητή Κεραμικών Αρχαιοτήτων
στο Τμήμα Αρχαιοτήτων

Κεραμικό αγγείο πριν και μετά τη συντήρηση

© Ηλίας Κυριακίδης

Κάθε έργο τέχνης είναι ένα ανθρώπινο δημιούργημα με βάση την ύλη. Από την πρώτη στιγμή της δημιουργίας του εκτίθεται στον χώρο και τον χρόνο και αυτό σημαίνει πως ξεκινά και η φυσική του γήρανση, ή, διαφορετικά, η φθορά του.

Η συντήρηση έργων τέχνης είχε παλαιότερα την έννοια της επισκευής, σύμφωνα με τα θεωρητικά και τεχνικά δρώμενα κάθε εποχής. Χρειάστηκε να περάσουν αρκετά χρόνια για ν' αρχίσει να γίνεται συνείδηση η ανάγκη της ειδικής επιστημονικής και τεχνικής γνώσης για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Είναι φυσικό, όσο εξελίσσεται η επιστήμη και η τεχνολογία, να δημιουργούνται διαφορετικοί τρόποι αντιμετώπισης της φθοράς των έργων τέχνης, με τη χρήση νέας μεθοδολογίας και υλικών.

Η UNESCO, συνυπολογίζοντας όλα τα παραπάνω, διοργάνωσε στην Αλβανία ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο συντήρησης κεραμικών αρχαιοτήτων με συμμετέχοντες συντηρητές από τα κράτη των Βαλκανίων. Το εν λόγω σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στις 17-29 Νοεμβρίου 2014, στο Centre for the Conservation and Restoration of Monuments, στα Τίρανα.

Το εν λόγω εκπαιδευτικό πρόγραμμα, στο οποίο συμμετείχα, είχε διάρκεια δύο εβδομάδες. Κατά την πρώτη εβδομάδα δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στις πρώτες ύλες, τις βασικές τεχνικές παραγωγής στην αρχαιότητα, την προετοιμασία του πηλού, το ψήσιμο του, τα επιχρίσματα και τη διακόσμηση του. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκαν οι χημικές, φυσικές και περιβαλλοντικές φθορές που επέρχονται ως αποτέλεσμα των διαφορετικών περιβαλλοντικών παραγόντων, εξετάστηκαν και αναλύθηκαν οι τεχνικές αποκατάστασης των κεραμικών αντικειμένων. Κατά τη δεύτερη εβδομάδα, πραγματοποιήθηκαν πρακτικά μαθήματα, στα οποία οι συμμετέχοντες χρεώθηκαν από ένα αυθεντικό κεραμικό αντικείμενο, με την ευθύνη της συντήρησής του, βάσει των όσων είχαν διδαχθεί: έρευνα των αντίστοιχων θραυσμάτων, προσωρινή στερέωσή τους, συγκόλληση με ακρυλικές ρητίνες και, τέλος, την πλήρωση των ελλειπόντων τμημάτων με χρωματισμένο γύψο, ώστε να ταιριάζει με το χρώμα του αυθεντικού κεραμικού αντικειμένου.

Όλοι οι συμμετέχοντες έφυγαν με τις καλύτερες εντυπώσεις από το εποικοδομητικό αυτό σεμινάριο, ευελπιστώντας ότι η UNESCO θα διοργανώσει και άλλα παρόμοια εκπαιδευτικά σεμινάρια στο μέλλον.

© Ηλίας Κυριακίδης

Συμμετέχοντες στη συνάντηση, στην αίθουσα συνεδριάσεων του Διεθνούς Κέντρου Ενάλιας Αρχαιολογίας στο Zadar © M. Simicic

Περιφερειακή Συνάντηση για την Προστασία της Ενάλιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της Σύμβασης της UNESCO για την Προστασία της Ενάλιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2001), η UNESCO και η Κροατία διοργάνωσαν μία περιφερειακή συνάντηση για εμπειρογνώμονες από κράτη της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου – 1η Οκτωβρίου 2014, στο Διεθνές Κέντρο Ενάλιας Αρχαιολογίας στο Zadar (ICUA) της Κροατίας. Σε αυτήν προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν εμπειρογνώμονες από Υπουργεία Πολιτισμού και άλλες κυβερνητικές υπηρεσίες αρμόδιες σε θέματα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις γύρω από τις εμπειρίες τους σχετικά με την προώθηση της κύρωσης και εφαρμογής της Σύμβασης για την Προστασία της Ενάλιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς στη χώρα τους. Την Κύπρο εκπροσώπησε ο Δρ Ευστάθιος Ράππου, Αρχαιολογικός Λειτουργός του Τμήματος Αρχαιοτήτων.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ενίσχυση της διακρατικής συνεργασίας σε θέματα που αφορούν στην προστασία και προώθηση της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Επιπρόσθετα, εξετάστηκαν θέματα που αφορούν στη νομική προστασία, τη συνεργασία στην έρευνα, τη συγκέντρωση χρημάτων και την πρόσβαση του κοινού στην πολιτιστική κληρονομιά με υπευθυνότητα. Παράλληλα, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν μία έκθεση για την ενάλια πολιτιστική κληρονομιά και τη νέα βιβλιοθήκη του ICUA, η οποία περιλαμβάνει πολυάριθμο επιστημονικό και εκπαιδευτικό υλικό που σχετίζεται με την έρευνα στην ενάλια αρχαιολογία.

11η Συνάντηση της Διακυβερνητικής Ωκεανογραφικής Επιτροπής της UNESCO

Το Ωκεανογραφικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Κύπρου σε συνεργασία με την UNESCO, ανέλαβε τη διοργάνωση της 11ης Συνάντησης της Διακυβερνητικής Ωκεανογραφικής Επιτροπής της UNESCO, με στόχο την ανάπτυξη ενός συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για κύματα τσουνάμι στον βορειοανατολικό Ατλαντικό και τη Μεσόγειο. Η εν λόγω συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 12-14 Νοεμβρίου 2014 στη Λευκωσία, σε συνεργασία με την UNESCO. Στη συνάντηση συμμετείχαν περισσότεροι από 70 επιστήμονες και εκπρόσωποι Μεσογειακών και Ευρωπαϊκών χωρών, μεταξύ των οποίων και ο κύριος Thorikild Aagur, Επικεφαλής του Τομέα Τσουνάμι στην

© Ωκεανογραφικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου

© Lucía Iglesias Kuntz

Ωκεανογραφική Επιτροπή της UNESCO. Κατά την τελετή έναρξης της συνάντησης, απηύθυνε χαιρετισμό στους συνέδρους και ο Γενικός Γραμματέας της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO, στα πλαίσια της προσπάθειας της Επιτροπής για προώθηση της περιφερειακής και διεθνούς συνεργασίας με σκοπό την υλοποίηση των προγραμμάτων της UNESCO.

Η Διακυβερνητική Συντονιστική Ομάδα για την ανάπτυξη του πιο πάνω συστήματος (ICG/NEAMTWS) σχηματίστηκε το 2004 μετά το τραγικό τσουνάμι της 26ης Δεκεμβρίου 2004, όπου χάθηκαν περισσότερες από 250.000 ζωές στην περιοχή του Ινδικού Ωκεανού.

Διεθνές Βραβείο UNESCO - Ισημερινής Γουινέας για έρευνα στις Επιστήμες της Ζωής

Σε τρεις επιστήμονες απονεμήθηκε φέτος το Βραβείο UNESCO-Ισημερινή Γουινέα για έρευνα στις Επιστήμες της Ζωής και συγκεκριμένα στους Andre Bationo (Μπουρκίνα Φάσο), Hossein Baharvard (Ιράν) και στο Ινστιτούτο Ιατρικής «Tropical von Humboldt» (Περου). Η τελετή απονομής του Βραβείου πραγματοποιήθηκε στην πρωτεύουσα Malabo της Ισημερινής Γουινέας, στην παρουσία του Προέδρου της χώρας Teodoro Obiang Nguema Mbasogo και της Γενικής Διευθύντριας της UNESCO κυρίας Irina Bokova. Το βραβείο συνοδεύτηκε από χρηματικό ποσό αξίας \$100.000. Αξίζει να σημειωθεί ότι ανάμεσα στα μέλη της κριτικής επιτροπής για την επιλογή των βραβευθέντων ήταν και ο Δρ Κωνσταντίνος Φάνης, Σύμβουλος Βιολογίας και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και Εθνικός Συντονιστής του Προγράμματος SEMEP.

Η κυρία Bokova τόνισε ότι το βραβείο επιστημονικό έργο που επιτελούν οι ερευνητές και αναγνωρίζει τη συμβολή τους στην αλυσίδα για τη διάδοση της επιστημονικής γνώσης, ώστε ο κάθε άνθρωπος να μπορεί να ζει σε καλύτερες συνθήκες. Η αιφόρος ανάπτυξη δεν είναι εφικτή χωρίς την επιστήμη και την έρευνα. Για τον λόγο αυτό, η UNESCO ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία και την έρευνα σε ινστιτούτα, εργαστήρια και πανεπιστήμια, τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις της σύγχρονης επιστήμης και αυξάνουν τον αριθμό των νέων επιστημόνων που διαδραματίζουν κάποιο ρόλο στη διεύρυνση της γνώσης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Μετά την τελετή, η UNESCO πραγματοποίησε ένα επιστημονικό συνέδριο σχετικά με τον ρόλο της έρευνας και της γνώσης για την καταπολέμηση των ιών Εμπόλα, HIV και AIDS, καθώς και για τη σημασία της φαρμακοποιίας και της ιατρικής γνώσης των ιθαγενών πληθυσμών.

© Antonio Viscido

© Antonio Viscido

Δημιουργική Οικονομία: νέος μοχλός ανάπτυξης

Πραγματοποιήθηκε στη Φλωρεντία, στις 2-4 Οκτωβρίου 2014, το 3ο Φόρουμ Πολιτισμού και Πολιτιστικών Βιομηχανιών της UNESCO, στην παρουσία πολυάριθμων Υπουργών και εμπειρογνομώνων από τον χώρο της δημιουργικής οικονομίας. Στη διάρκεια του Φόρουμ εξετάστηκαν τρόποι με τους οποίους ο πολιτισμός μπορεί να συμβάλει στην αιφόρο ανάπτυξη, με τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ενθάρρυνση της καινοτομίας και τη δημιουργία εισοδήματος. Αποτελεί, επίσης, σημαντικό σταθμό στη διαμόρφωση του προγράμματος του ΟΗΕ για την αιφόρο ανάπτυξη μετά το 2015.

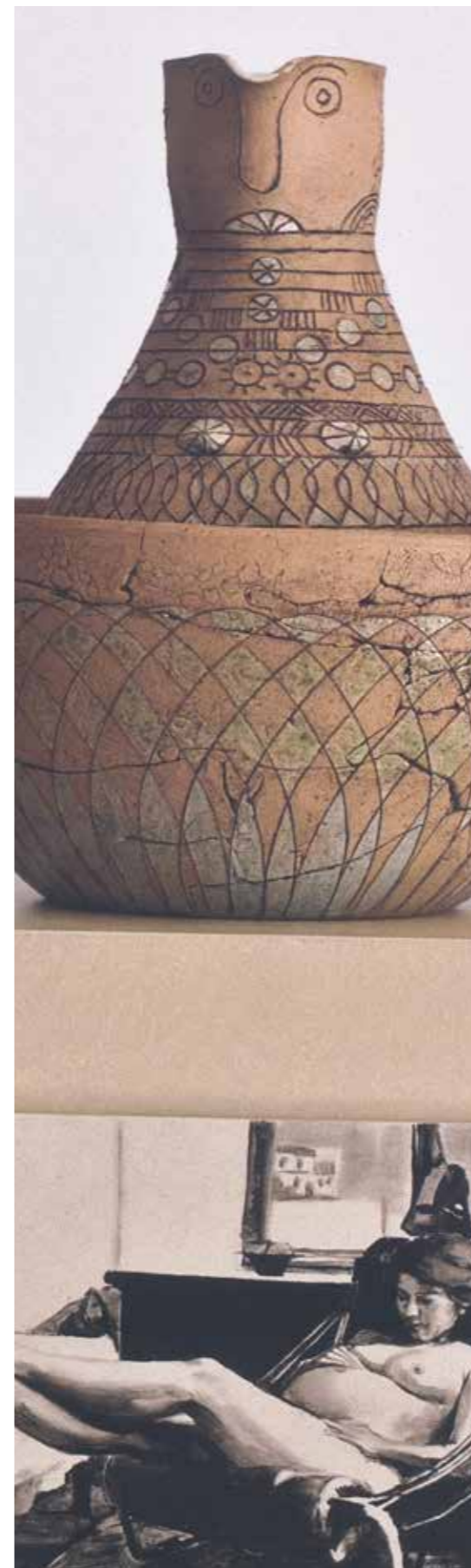
Στον εναρκτήριο χαιρετισμό της, η Γενική Διευθύντρια της UNESCO κυρία Irina Bokova δήλωσε ότι «ο πολιτισμός είναι το πετρέλαιο των χωρών που είναι πλούσιες σε ιστορία και ταλέντο. Θεωρώ πως τα κράτη πρέπει να επενδύσουν στον πολιτισμό, με την ίδια αποφασιστικότητα που επιδεικνύουν επενδύοντας σε ενεργειακούς πόρους και σε νέες τεχνολογίες. Ζώντας σε ένα δύσκολο περιβάλλον από οικονομικής άποψης, χρειάζεται να αναζητήσουμε δράσεις που ενισχύουν την κοινωνική συνοχή, και ο πολιτισμός προσφέρει ποικίλες λύσεις από αυτή την άποψη».

Ο Υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού της Ιταλίας, κύριος Dario Franceschini, τόνισε την οικονομική σημασία του πολιτιστικού τομέα, αναφέροντας ότι η αξία των πολιτιστικών αγαθών δεν μπορεί να περιορίζεται στα χρήματα που αποφέρει αλλά στους δεσμούς που δημιουργεί και στις αξίες που μεταδίδει. Αρκετοί άλλοι Υπουργοί συμφώνησαν με την άποψη αυτή, τεκμηριώνοντας τη σύνδεση πολιτισμού και οικονομίας, όπως η κυρία Όλγα Κεφαλογιάννη (Ελλάδα) και η κυρία Elga Pangesku (Ινδονησία). Συγκεκριμένα, η τελευταία ανέφερε ότι «η δημιουργική οικονομία είναι το τέταρτο στάδιο ανάπτυξης, μετά τη γεωργία, τη βιομηχανία και την επιστήμη της πληροφορικής» και ακολούθως έδωσε το παράδειγμα της τεχνικής μπατίκ, που σήμερα χρησιμοποιείται ευρέως στον χώρο της μόδας σε διεθνές επίπεδο.

Το Φόρουμ ολοκληρώθηκε με τη «Διακήρυξη της Φλωρεντίας», η οποία τοποθετεί τον πολιτισμό στον πυρήνα των δημόσιων στρατηγικών και πολιτικών για την αιφόρο ανάπτυξη.

Φόρουμ Μη Κυβερνητικών Οργανισμών για τον ρόλο των νέων στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς

Στις 28-30 Σεπτεμβρίου 2014 πραγματοποιήθηκε στη Σόφια και τη Σωζόπολη της Βουλγαρίας το 3ο Διεθνές Φόρουμ Μη Κυβερνητικών Οργανισμών που συνεργάζονται με την UNESCO. Το θέμα του φόρουμ ήταν: «Ο ρόλος των νέων στην προστασία της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς». Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις γύρω από θέματα όπως:

«Σκευή Καθημερινής Τελεουργίας, Δοχεία για τις Χαρές και τις Λύπες της», Κατερίνα Απαλίδου

© ex-Artis / Παναγιώτης Μηνιά

η καλλιέργεια δεξιοτήτων των νέων, μέσω τυπικής και μη τυπικής μάθησης, για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, οι δράσεις ιδιωτικών και δημόσιων φορέων για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και συμμετοχής των νέων στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η προώθηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και του διαπολιτισμικού διαλόγου και η δημιουργία θέσεων εργασίας, μέσω της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Από την Κύπρο συμμετείχε στο Φόρουμ ο κύριος Μιχάλης Λανίτης, Αντιπρόεδρος του Πολιτιστικού Χορευτικού Ομίλου «Διδύσσο».

«Τραύμα και Θεραπεία, Κυπριακή Αρχαιότητα και Σύγχρονη Τέχνη»

Ο Οργανισμός «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης - Πάφος 2017» και η Πολιτιστική Κίνηση Ex Artis διοργάνωσαν έκθεση σύγχρονης τέχνης στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Πάφου, με τίτλο «Τραύμα και Θεραπεία, Κυπριακή Αρχαιότητα και Σύγχρονη Τέχνη». Τα εγκαίνια της έκθεσης τέλεσε ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων κύριος Γιαννάκης Ομήρου, στις 10 Οκτωβρίου 2014. Τα έργα θα εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πάφου μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 2015.

Η έκθεση, την οποία επιμελήθηκε η Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης Δρ Νίκη Λοϊζίδη, είναι εμπνευσμένη από τις μοναδικές στο είδος τους πήλινες θερμοφόρες, καθώς και τα χειρουργικά εργαλεία της ρωμαϊκής εποχής, τα οποία εκτίθενται τα τελευταία χρόνια στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Πάφου. Σύγχρονοι καλλιτέχνες, μέσα από τις δημιουργίες τους, συνδιαλέγονται με την κυπριακή αρχαιότητα και εμπνέονται είτε από το σκεπτικό είτε από τις ίδιες τις αρχαίες θερμοφόρες, με έργα σύγχρονης γλυπτικής, εγκαταστάσεις, video art και φωτογραφία. Οι καλλιτέχνες που παρουσιάζουν έργα τους σε αυτό το πλαίσιο είναι: Ρήνος Στεφανή, Σούζαν Βάργκας, Γιάννος Οικονόμου, Μαριάννα Κωνσταντή, Χαράλαμπος Χαραλάμπους, Άγγελος Μακρίδης, Αντρέας Σάββα, Κατερίνα Απαλίδου, Ευρυπίδης Ζαντίδης, Ιωάννα Τυμπιώτου, Αντώνης Νεοφύτου, Γιούλα Χατζηγεωργίου, Νίκος Χαραλαμπίδης, Λίλια Χατζηγεωργίου, Ümit Inatçı και Ditte Lyngkær Pedersen.

Ο αυθεντικός συνδυασμός του χώρου και του χρόνου, του αρχαίου και του σύγχρονου, της επιρροής και της έμπνευσης, προσδίδει ουσία και περιεχόμενο στους στόχους του «Πάφος 2017» και αναδεικνύει τις βασικές του επιδιώξεις όπως αυτές εκφράζονται μέσα από την κεντρική ιδέα του Ανοιχτού Εργοστασίου Πολιτισμού. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης θα λειτουργεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα εικαστικής αγωγής για μαθητές Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, σε συνεργασία με το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Ακολούθως, στο πλαίσιο της γενικότερης ιδέας του καλλιτεχνικού

«Θεραπευτικές Συνταγές», Μαριάννας Κωνσταντή
© ex-Artis / Μαρία Ευθυμίου

προγράμματος του «Πάφος 2017», με τίτλο «Συνδέοντας ηπείρους, γεφυρώνοντας πολιτισμούς», η έκθεση αναμένεται να μεταφερθεί στην Ευρώπη, και συγκεκριμένα στο Aarhus της Δανίας, Ευρωπαϊκή συμπρωτεύουσα Πολιτισμού μαζί με την Πάφο για το 2017.

Για την υλοποίηση της έκθεσης συνεργάστηκαν ή στήριξαν, με οποιοδήποτε τρόπο, οι ακόλουθοι φορείς: Τμήμα Αρχαιοτήτων, Σχολή Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών και Εργαστήριο Σημειωτικής και Οπτικής Επικοινωνίας του ΤΕΠΑΚ, ΚΟΤ, εταιρεία Medochemie και οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Η έκθεση τελεί υπό την αιγίδα της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO.

Έκθεση Κυπριακής Δαντέλας

Στις 27 Νοεμβρίου 2014 πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της έκθεσης κυπριακής δαντέλας, που διοργάνωσε το Ίδρυμα Φημονή στον Πολυχώρο Κατώι στους Άγιους Ομολογητές. Στην έκθεση παρουσιάστηκαν κεντήματα που δημιουργήθηκαν από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα από επαγγελματίες και ερασιτέχνες κεντήτριες. Μεγάλο μέρος της έκθεσης ήταν αφιερωμένο στα λευκαρίτικα κεντήματα, πολλά από τα οποία παραχωρήθηκαν για τον συγκεκριμένο σκοπό από τα μέλη του Συνδέσμου Παραγωγής και Προβολής Λευκαρίτικου Κεντήματος. Άλλα εκθέματα περιλάμβαναν δαντέλες Καραβά, Ομόδους και Κοιλανιού, καθώς και σύγχρονες προσαρμογές με σμιλί. Οι Λειτουργοί της Επιτροπής είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν την έκθεση και να ξεναγηθούν σε αυτήν από την κυρία Μαίρη Πύργου, Πρόεδρο του Ίδρυματος Φημονή.

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυμείκη

«Τάμα στον Άγνωστο Θεό», Susan Vargas © ex-Artis / Χαράλαμπος Χαράλαμπος

© Μουσείο Κυπριακών Τροφίμων και Διατροφής

Κυπρίων Γεύσεις:

Η Παραδοσιακή Διατροφή της Κύπρου στις Τοπικές Παραλλαγές της.

Με αφορμή τη συμπερίληψη της Κύπρου στην ομάδα κρατών που ενέγραψαν τη Μεσογειακή Διατροφή στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της UNESCO για την Αυλή Πολιτιστική Κληρονομιά, το Μουσείο Κυπριακών Τροφίμων και Διατροφής διοργάνωσε στις 7-8 Νοεμβρίου 2014, στην αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου Κύπρου, το συνέδριο «Κυπρίων Γεύσεις: η παραδοσιακή διατροφή της Κύπρου στις τοπικές παραλλαγές». Τη διοργάνωση του συνεδρίου στήριξαν, μεταξύ άλλων, το Πανεπιστήμιο Κύπρου, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού και το Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου.

Βασικός στόχος του συνεδρίου ήταν η προώθηση της καταγραφής, μελέτης, προβολής και αξιοποίησης στοιχείων της παραδοσιακής διατροφής σύμφωνα με τις τρέχουσες ερευνητικές τάσεις, τις σύγχρονες προκλήσεις και τις προοπτικές του μέλλοντος. Στη διάρκεια του συνεδρίου, το κοινό είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει τις παρουσιάσεις αρκετών αξιόλογων εισηγητών από διαφορετικά επιστημονικά πεδία, οι οποίοι ανέπτυξαν θέματα από ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων που σχετίζονται με την παραδοσιακή διατροφή: παραδοσιακά τρόφιμα και εθιμική ζωή, κυπριακή παραδοσιακή διατροφή στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον, γαστρονομικές ιδιαιτερότητες περιοχών της Κύπρου, παραδοσιακή διατροφή και εκπαιδευτικές εφαρμογές, χαρακτηρισμοί, σήματα ποιότητας και νομική κατοχύρωση παραδοσιακών προϊόντων.

Η εναρκτήρια ομιλία εκφωνήθηκε από τη Δρα Αντωνία Τριχοπούλου, Ομότιμη Καθηγήτρια Διατροφής και Προληπτικής Ιατρικής στο Τμήμα Υγιεινής και Επιδημιολογίας της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, η οποία τόνισε πως η ανάδειξη της θρεπτικής αξίας των τοπικών παραδοσιακών τροφίμων και η καταγραφή και διερεύνηση της διαδικασίας παρασκευής συνιστούν προϋπόθεση για την επανένταξή τους στο καθημερινό μας διαιτολόγιο και την προαγωγή της δημόσιας υγείας. Ακολούθησαν ποικίλες εισηγήσεις, που αναφέρονταν στη θέση της διατροφής στον εθιμικό κύκλο, τον ρόλο του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας στη διατήρηση της παραδοσιακής διατροφής, στα κοινά διατροφικά στοιχεία Κύπρου και Κρήτης, στις γαστρονομικές ιδιομορφίες και τοπικά προϊόντα του Ριζοκαρπάσου, της Πιτσιλιάς, της Μαραθάσας, των Κρασοχωριών, της επαρχίας Πάφου και της Λάρνακας, στην κυπριακή εκδοχή της Μεσογειακής Διατροφής, στα συστήματα παραγωγής και ποιότητας του χαλλουμιού και στη νομική προστασία των τοπικών προϊόντων.

Παράλληλα με το επιστημονικό μέρος του συνεδρίου, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν τη φωτογραφική έκθεση του Μουσείου Κυπριακών Τροφίμων και Διατροφής με θέμα: «Η Τέχνη της Μαγειρικής: Απαθανατίζοντας τη Γαστρονομική Παράδοση της Κύπρου», έκθεση βιβλίων κυπριακής μαγειρικής και έκθεση παραδοσιακών προϊόντων από κυπριακές βιομηχανίες τροφίμων. Σημαντική παράλληλη δραστηριότητα του συνεδρίου ήταν, επίσης, η συλλογή υλικού για την παραδοσιακή κυπριακή κουζίνα, στα πλαίσια του προγράμματος του Europeana Food and Drink (<http://foodmuseum.cs.ucy.ac.cy/web/guest/europeana>), το οποίο βρίσκεται κάτω από την ομπρέλα της Europeana (www.europeana.eu), της ψηφιακής εγκυκλοπαίδειας της Ευρώπης. Στόχος αυτού του προγράμματος είναι η ψηφιοποίηση πληροφοριών που αφορούν στην παραδοσιακή κουζίνα, η προώθηση της πλούσιας γαστρονομικής παράδοσης της Ευρώπης καθώς και η εμπλοκή του κοινού, των δημιουργικών βιομηχανιών, των πολιτιστικών οργανισμών και των βιομηχανιών τροφίμων στη δημιουργία, εκμάθηση, χρήση και διάδοση υλικού και πληροφοριών τα οποία σχετίζονται με τα τρόφιμα και τη διατροφή γενικότερα.

© Μουσείο Κυπριακών Τροφίμων και Διατροφής

Σύνοψη επιλεγμένων παρουσιάσεων

«Διατροφή και παραδοσιακά παρασκευάσματα στα έθιμα του κύκλου της ζωής»

Καλλιόπη Πρωτοπαπά (Φιλολόγος - Ερευνήτρια)

Τα τρόφιμα και γενικά τα παραδοσιακά παρασκευάσματα έχουν αποκτήσει πέρα από την υλική τους αξία και έναν συμβολισμό. Πολλές φορές πίσω από τα σύμβολα κρύβεται η ανάγκη για πρόσληψη συγκεκριμένης τροφής, όπως στη διατροφή της λεχώνας. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις μετάβασης από μια κατάσταση σε άλλη, όπου έχουν θέση τα διαβατήρια έθιμα, η ανάγκη αποτροπής του κακού και πρόκλησης του καλού είναι επιτακτική. Και αυτό συμβαίνει στα έθιμα του κύκλου της ζωής, οπότε ένα νέο άτομο εισέρχεται στην κοινωνία –έθιμα της γέννησης– ο άγαμος βίος τελειώνει και αρχίζει ο έγγαμος βίος –έθιμα του γάμου– ή το άτομο μεταβαίνει σε μια άλλη ζωή –έθιμα του θανάτου.

Ιδιαίτερη σημασία αποκτούν τα δώρα στη λεχώνα –πισίεις, γλυτζιστά πίπτες της σάτζης, λεχουσόσουπα– αλλά και τα φαγητά στην κηδεία και τα μνημόσυνα. Οι πίπτες του μνημοσύνου φέρουν εντελώς διαφορετική διακόσμηση από περιοχή σε περιοχή. Τα φαγητά στα τραπέζια του γάμου είναι ανάλογα με τα προϊόντα και την οικονομική κατάσταση της κάθε περιοχής (παντζάρια, μακαρόνια, κολοκάσι, κρεατοκόλοκα). Το πιο γνωστό φαγητό του γάμου, το ρέσιν, με πολλές παραλλαγές ανάλογα με την περιοχή, παρασκευάζεται με ολόκληρη ιεροτελεστία.

Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στην παρασκευή των ζυμωμάτων και άλλων παρασκευασμάτων για τον γάμο, όπως το ζύμωμα από μικρά κορίτσια, ζύμωμα με το ένα χέρι, συνοδεία μουσικής, κλπ. Παρατηρείται μεγάλη ποικιλία στον τύπο και τη διακόσμηση των κουλουριών και άλλων ζυμωμάτων στα γαμήλια έθιμα. Ιδιαίτερα ζυμώματα, ανάλογα πάντα με την περιοχή, οι γλισταρκές για το κάλεσμα σε μεγάλη ποικιλία, οι γλισταρκές και άλλα συμβολικά σχήματα για το στόλισμα της μανάσσας, όπως τα φίδια και τα πουλιά, οι γλισταρκές για το κολότζιν του κρασιού, τα τσιουρέκια, το κουλλούρι της νύφης, τα πουλιά της «μηλιάς», η πίττα του αντρούνου. Ο πλούτος της παράδοσής μας.

«Το σιτάρι και η μεταποίησή του στην εθιμική ζωή της Κύπρου»

Θεοφανώ Κυπρή (πρώην Ανώτερη Ερευνήτρια Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών)

Στην πλούσια ελληνική λαϊκή παράδοση της Κύπρου το σιτάρι, ως ψωμί και άλλα παρασκευάσματα από αλεύρι, αναδεικνύεται όχι μόνο ως πολύτιμο αγαθό καθημερινής διατροφής, λόγω της μεγάλης θρεπτικής του αξίας, αλλά και ως σημαντικό στοιχείο λαϊκού πολιτισμού, λόγω και της εκτεταμένης συμβολικής του χρήσης.

Στην κυπριακή παραδοσιακή κοινωνία, κατά βάση αγροτική, είχε δοθεί από παλιά ιδιαίτερη σημασία στην καλλιέργεια και παραγωγή σιταριού, που ιδιαίτερα στις πεδινές περιοχές αποτελούσε το κύριο γεωργικό προϊόν και παραγόταν σε μεγάλες ποσότητες και πολύ καλή ποιότητα. Η καλλιέργεια, η παραγωγή, η αποθήκευση και η μεταποίησή του γίνονταν με πατροπαράδοτους τρόπους, που για αιώνες παρέμεναν αναλλοίωτοι, σχεδόν ως τα μέσα του εικοστού αιώνα και τη σταδιακή καθιέρωση της μηχανής.

Από την αρχαιότητα ήδη είχαν αποδοθεί στο σιτάρι (ψωμί) πολλές συμβολικές ιδιότητες, αφού, σύμφωνα με τις ισχύουσες λαϊκές αντιλήψεις, το σιτάρι είχε την ιδιότητα να προστατεύει από την επίδραση των κακών πνευμάτων, ήταν σύμβολο γονιμότητας και αφθονίας αγαθών. Οι ποικίλοι συμβολισμοί που του αποδόθηκαν, σημαντικοί για την ανθρώπινη ζωή και δραστηριότητα, αλλά και η ιερότητα που απέδωσε στον άρτο η χριστιανική θρησκεία με τη χρήση του στη θεία κοινωνία, του εξασφάλισαν μια ξεχωριστή θέση στην εθιμική ζωή. Συνδέθηκε με πολλά έθιμα και εθιμολατρευτικές εκδηλώσεις της λαϊκής ζωής, με όλες τις μεγάλες γιορτές της Χριστιανοσύνης, τις γιορτές της Παναγίας και των αγίων, τα μνημόσυνα και άλλα, καθώς και με τις πιο σημαντικές στιγμές της ζωής του ανθρώπου, χαρούμενες και πένθιμες, και καθιερώθηκε σε πολλά τελετουργικά διαβατήρια έθιμα. Επίσης συνδέθηκε με μαγικούς τρόπους λαϊκής θεραπείας και μαντικά έθιμα, με λαϊκές προλήψεις και δεισιδαιμονίες, καθώς και με λαϊκές παραδόσεις και φράσεις του παροιμιακού λόγου της Κύπρου.

© Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO / Α. Πολυμεική

© Δήμος Tavira

Η Μεσογειακή Διατροφή στην Tavira, Πορτογαλία

του Jorge Queiroz

Κοινωνιολόγου

Τεχνικού Συντονιστή της αίτησης της Μεσογειακής Διατροφής

Η Tavira είναι η αντιπροσωπευτική κοινότητα της Πορτογαλίας στην εγγραφή της Μεσογειακής Διατροφής στον Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας, που εγκρίθηκε από τη Διακυβερνητική Επιτροπή της Σύμβασης τον Δεκέμβριο 2013 στο Βακυ του Αζερμπαϊτζάν, όπου γιορτάσαμε την επιτυχία αυτή μαζί με την κυπριακή αντιπροσωπεία και τα άλλα συνεργαζόμενα κράτη.

Η Tavira βρίσκεται στην Algarve, το νοτιότερο και πιο μεσογειακό τμήμα της Πορτογαλίας, από άποψη κλίματος, γεωργικών προϊόντων, αλιείας, παραδόσεων και κοινωνικών συνηθειών. Το παραλιακό της τμήμα είναι μέρος του φυσικού πάρκου «Ria Formosa», το οποίο αποτελεί διεθνώς προστατευμένο οικοσύστημα. Η Tavira είναι μια ιστορική και τουριστική πόλη, με πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Τα αρχαιολογικά ευρήματα που εντοπίστηκαν την τελευταία δεκαετία επιβεβαιώνουν την παρουσία αρχαίων μεσογειακών πολιτισμών, όπως οι Φοίνικες, οι Ρωμαίοι και οι Άραβες / Βέρβεροι. Αργότερα, η πόλη συνδέθηκε στενά με τις πορτογαλικές ανακαλύψεις στη διάρκεια του 15ου-16ου αιώνα,

καθώς την εποχή εκείνη ήταν η μεγαλύτερη πόλη της Algarve απ' όπου μπορούσαν να ελέγχουν το Γιβραλτάρ, τη βόρειο Αφρική και τις ακτές της Algarve. Ο πολιτισμός, οι κοινωνικές πρακτικές και τα έθιμα που κληροδοτήθηκαν από γενιά σε γενιά, διατηρήθηκαν στη ζωή των κατοίκων. Ανάμεσα σε αυτά και η διατροφή, οι συλλογικές γιορτές και εκδηλώσεις και τα χαρακτηριστικά τοπικά πιάτα που καθιερώθηκαν για κάθε εποχή του χρόνου. Τα πιο βασικά προϊόντα της Μεσογειακής Διατροφής, όπως εντοπίζεται στην Πορτογαλία, είναι τα ψάρια και τα θαλασσινά.

Κατά την ετοιμασία της πολυεθνικής αίτησης για την εγγραφή της Μεσογειακής Διατροφής, η οποία ήταν ιδιαίτερα απαιτητική καθώς οι απαντήσεις έπρεπε να ληφθούν από διαφορετικά κράτη, μας δόθηκε η ευκαιρία, μέσα από τη διαδικασία αυτή, να έρθουμε σε επαφή και συχνή επικοινωνία με τις κοινότητες, που είναι οι πραγματικοί φορείς αυτής της πλούσιας κληρονομιάς. Για την ετοιμασία της αίτησης συνέβαλαν περισσότερες από 70 οργανώσεις, με αντικείμενο ενασχόλησης τη γεωργία, την αλιεία, την υγεία και τη διατροφή, την άυλη πολιτιστική κληρονομιά και τον λαϊκό πολιτισμό, παράλληλα με τις προσπάθειες των περιφερειακών κυβερνητικών τμημάτων, του Πανεπιστημίου της Algarve, του Καρδιολογικού Συνδέσμου Πορτογαλίας και τους συνδέσμους διαιτολόγων / διατροφολόγων.

Σχεδόν κάθε βδομάδα ανταποκρινόμασταν σε προσκλήσεις από πανεπιστήμια, μουσεία, ιατρικούς συνδέσμους και πολιτιστικές οργανώσεις, που διοργάνωναν συνέδρια ή άλλες εκδηλώσεις σχετικές με τη Μεσογειακή Διατροφή σε ολόκληρη τη χώρα. Η Μεσογειακή Διατροφή προβλήθηκε, επίσης, μέσω ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων. Ακόμα, το Δημοτικό Μουσείο της Τανίρα διοργάνωσε την έκθεση «Μεσογειακή Διατροφή: μια αρχαία πολιτιστική κληρονομιά». Στα πλαίσια της έκθεσης, κυκλοφόρησε μια σχετική έκδοση, πραγματοποιούνται εργαστήρια μαγειρικής για το κοινό, εμπλουτίζεται ο κατάλογος στον οποίο καταγράφονται παραδοσιακές συνταγές και διοργανώνονται ξεναγήσεις για την αναγνώριση και κατανόηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.

Τον Σεπτέμβριο του 2013 πραγματοποιήθηκε το 1ο Φεστιβάλ Μεσογειακής Διατροφής στην Τανίρα, με τη συμμετοχή πέραν των 60 οργανώσεων και χιλιάδων επισκεπτών. Η επιτυχής διοργάνωση του Φεστιβάλ επαναλήφθηκε το 2014, με τη συμμετοχή διπλάσιου αριθμού οργανισμών στις δύο πλευρές του ποταμού. Μεταξύ άλλων, συμμετείχαν αντιπροσωπίες από την Ελλάδα (συντονίστρια χώρα του δικτύου των κρατών της Μεσογειακής Διατροφής) και το Μαρόκο, τοπικοί παράγοντες και άλλοι συνεργάτες και πολίτες, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν μουσικές, θεατρικές και χορευτικές παραστάσεις, εργαστήρια μαγειρικής και διαλέξεις σχετικές με τη διατροφή, να ψωνίσουν από τη λαϊκή αγορά, να λάβουν μέρος σε παραδοσιακά παιχνίδια, να γευτούν ελαιόλαδο και κρασί της περιοχής, να επισκεφθούν αξιοθέατα της περιοχής και εκθέσεις που πραγματοποιήθηκαν στην πόλη.

Εργαστήρια παραδοσιακής μαγειρικής στην Τανίρα © Δήμος Τανίρα

Αποξήρανση χταποδιού © Δήμος Τανίρα

Συνταγές από τις κοινότητες της Μεσογειακής Διατροφής

Tavira, Πορτογαλία

Η αποξήρανση του χταποδιού σε υπαίθριους χώρους αποτελεί συνήθη πρακτική στις παράκτιες περιοχές της Πορτογαλίας. Οι δύο συνταγές που ακολουθούν δόθηκαν από τους Manuel Melita και Helder Santos, ψαράδες από τη Santa Luzia, μία μικρή κοινότητα ψαράδων της Tavira.

Χταπόδι στιφάδο

Υλικά:

- 2,3 κιλά χταπόδι Santa Luzia
- 1,5 - 2 κιλά πατάτες
- 4 - 5 ντομάτες
- 2 - 3 κρεμμύδια (σε ροδέλες)
- 4 - 5 σκελίδες σκόρδο (ψιλοκομμένο)
- 1 πράσινη πιπεριά
- 1 κόκκινη πιπεριά
- 1 φύλλο δάφνης
- 1 πρέζα αλάτι
- 1 ματσάκι μαϊντανό
- ελαιόλαδο
- νερό
- λευκό κρασί

Τρόπος παρασκευής:

1. Πλένουμε και καθαρίζουμε καλά το χταπόδι.
2. Ζεσταίνουμε το ελαιόλαδο και προσθέτουμε τα κρεμμύδια, τον σκόρδο, το φύλλο δάφνης, τις πιπεριές κομμένες σε λωρίδες και τις ντομάτες σε κομματάκια.
3. Προσθέτουμε το χταπόδι σε κομματάκια.
4. Προσθέτουμε λίγο νερό και κρασί και βράζουμε για περίπου ½ ώρα.
5. Αλατοπιπερώνουμε και προσθέτουμε τις πατάτες. Συνεχίζουμε το ψήσιμο για άλλα 10-20 λεπτά (μέχρι να μαλακώσουν οι πατάτες).

Χταπόδι στη σχάρα

Υλικά:

- 2-3 αποξηραμένα χταπόδια Santa Luzia
- 4-5 σκελίδες σκόρδο
- 1 ματσάκι μαϊντανό
- ελαιόλαδο

Τρόπος παρασκευής:

1. Τοποθετούμε το χταπόδι στη σχάρα μέχρι να μαλακώσει
2. Κόβουμε σε κομματάκια, τοποθετούμε σε πιατέλα και πασπαλίζουμε με μαϊντανό και σκόρδο. Τέλος, περιχύνουμε το χταπόδι με ελαιόλαδο.

Άλλες Εθνικές Επιτροπές

Εθνική Επιτροπή Τσεχίας για την UNESCO

της Εθνικής Επιτροπής Τσεχίας για την UNESCO

Česká komise
pro UNESCO

Czech Commission
for UNESCO

Commission tchèque
pour l'UNESCO

Η Εθνική Επιτροπή Τσεχίας για την UNESCO δημιουργήθηκε την 1η Ιουνίου 1994 ως συμβουλευτικό όργανο της κυβέρνησης με σχετικό κυβερνητικό ψήφισμα. Η Επιτροπή αποτελείται από περίπου 50 μέλη. Τα μέλη της επιτροπής είναι επίσημοι αντιπρόσωποι των αρμόδιων υπουργείων, εκπρόσωποι των σημαντικών εθνικών οργανισμών σε θέματα που εμπίπτουν στα πεδία δράσης της UNESCO και άλλες επιφανείς προσωπικότητες. Από την 1η Ιουλίου 1996, η Γραμματεία της Επιτροπής λειτουργεί υπό το καθεστώς ενός ειδικού τμήματος στη Διεύθυνση Ηνωμένων Εθνών του Υπουργείου Εξωτερικών.

Βασική αποστολή της Επιτροπής είναι να αποτελεί μια πλατφόρμα επικοινωνίας μεταξύ των κρατικών φορέων και εμπειρογνομόνων της Τσεχίας με την UNESCO και να προωθεί το όραμα του Οργανισμού στη χώρα. Η Επιτροπή μελετά έγγραφα της UNESCO και συνεργάζεται με τους ειδικούς και το ευρύ κοινό για την εφαρμογή προγραμμάτων της UNESCO. Η Γραμματεία, με επικεφαλής τον Γενικό Γραμματέα, διασφαλίζει την εφαρμογή των αποφάσεων που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή και το Εκτελεστικό Όργανό της και λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ της UNESCO στο Παρίσι και με άλλες συνεργαζόμενες Εθνικές Επιτροπές UNESCO. Η Γραμματεία διαχειρίζεται, επίσης, μια βιβλιοθήκη με χιλιάδες εκδόσεις και έγγραφα της UNESCO, που είναι διαθέσιμες στο κοινό για επιτόπια μελέτη. Τα γραφεία της γραμματείας βρίσκονται στο ιστορικό κέντρο της Πράγας, στον δρόμο Rytířská.

Η Επιτροπή διακρίνεται σε τρεις τομείς δράσης:

1. Επιστήμες, Πληροφόρηση και Εκπαίδευση

Η συνεργασία στον τομέα των επιστημών επικεντρώνεται στα διακυβερνητικά προγράμματα που αφορούν στη γεωλογία, την υδρολογία, την ωκεανολογία και άλλα περιβαλλοντικά θέματα. Από το 1996 προσφέρεται από το Ινστιτούτο Μακρομοριακής Χημείας της Ακαδημίας Επιστημών της Πράγας το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα

© Czech Commission for UNESCO

στην Επιστήμη των Πολυμερών, για φοιτητές από αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες σε μεταβατικό στάδιο. Το εν λόγω πρόγραμμα στηρίζεται από την UNESCO και την IUPAC (Διεθνή Ένωση Καθαρής και Εφαρμοσμένης Χημείας). Το 19ο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στην Επιστήμη των Πολυμερών υποβλήθηκε για επιχορήγηση από την Εθνική Επιτροπή UNESCO Τσεχίας στη Γραμματεία του Οργανισμού, στα πλαίσια του Προγράμματος Συμμετοχής 2014-2015.

Η Εθνική Επιτροπή UNESCO Τσεχίας συνεργάζεται, επίσης, με την Εθνική Βιβλιοθήκη για την εφαρμογή του Προγράμματος «Μνήμη του Κόσμου». Μέχρι σήμερα, έχει εγγράψει στο αντίστοιχο Μητρώο της UNESCO μια συλλογή ρωσικών, ουκρανικών και λευκορωσικών περιοδικών εκδόσεων μεταναστών, μια συλλογή μεσαιωνικών χειρογράφων της Τσέχικης Μεταρρύθμισης, μια συλλογή από 526 αντίτυπα πανεπιστημιακών διατριβών που εκπονήθηκαν μεταξύ 1637-1756 και «Libri Prohibiti», των ετών 1948-1989, που είναι μια συλλογή από εκδόσεις Samzidat της Τσεχίας και της Σλοβακίας, (σ.τ.μ: «Απαγορευμένα Βιβλία», που κυκλοφορούσαν κρυφά μεταξύ των πολιτών στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης).

Το 1996 η Τσεχία εντάχθηκε στο παγκόσμιο δίκτυο Εταιρικών Σχολείων UNESCO (ASPnet). Από το 1997, η γραμματεία της Επιτροπής ανέλαβε τον συντονισμό των εθνικών προγραμμάτων που υλοποιούνται στα πλαίσια των δράσεων του δικτύου ASPnet, παρέχει στα σχολεία την απαραίτητη πληροφόρηση και ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ Εταιρικών Σχολείων της Τσεχίας με αντίστοιχα σχολεία στο εξωτερικό. Σήμερα το δίκτυο αριθμεί 50 σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Τσεχία.

Χορός Slovácký Verbuňk © České dědictví UNESCO

Ιστορικό κέντρο της μεσαιωνικής πόλης Český Krumlov που έχει ενταχθεί στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO

© České dědictví UNESCO

Η Επιτροπή συνεργάζεται, επίσης, με τη «L' Oréal», στα πλαίσια της ευρύτερης συνεργασίας του εν λόγω ιδιωτικού Οργανισμού με την UNESCO για την προώθηση της πρωτοβουλίας «Women in Science». Κάθε χρόνο παραχωρείται σε εθνικό επίπεδο μια υποτροφία σε νέες γυναίκες επιστήμονες, σε συνεργασία με την Ακαδημία Επιστημών της Τσεχίας.

2. Περιβάλλον

Η Εθνική Επιτροπή Τσεχίας συνεργάζεται με τον Σύνδεσμο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, ο οποίος αποτελείται από 250 σχολεία μέλη και εφαρμόζει διάφορα εξειδικευμένα προγράμματα σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος της Τσεχίας. Η σημαντικότερη δράση για το 2014 ήταν η διοργάνωση του διαγωνισμού ζωγραφικής με θέμα το «Διεθνές έτος Κρυσταλλογραφίας», για σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η τελετή απονομής των βραβείων πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουνίου 2014 στο Υπουργείο Εξωτερικών στην Πράγα.

Μια από τις προτεραιότητες της Εθνικής Επιτροπής UNESCO Τσεχίας στον τομέα του περιβάλλοντος είναι τα Γεωπάρκα. Ο «Βοημικός Παράδεισος» αποτέλεσε την πρώτη εγγραφή της Τσεχίας στο Ευρωπαϊκό / Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων, το 2005. Στον εθνικό κατάλογο Γεωπάρκων της Τσεχίας περιλαμβάνονται τα ακόλουθα: Iron Mountains, GeoLocci και Egeria (μέρη του διεθνούς τσεχο-βαυαρικού γεωπάρκου), Blaník και Podbeskydi.

Ιδιαίτερη σημασία προσδίδεται και στο πρόγραμμα της UNESCO «Ανθρωπος και Βιόσφαιρα» («Man and Biosphere Programme»). Σήμερα υπάρχουν έξι αποθέματα βιόσφαιρας της UNESCO στη Τσεχία: Třeboňsko, Křivoklátsko, Šumava, Krkonoše, White Carpathians and Lower Morava.

3. Πολιτισμός

Η Εθνική Επιτροπή UNESCO Τσεχίας στήριξε την ιδέα για την ετοιμασία της Σύμβασης για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην UNESCO. Σε αυτό το πνεύμα, υιοθετήθηκε μια αποτελεσματική πολιτική για τη διασφάλιση της προστασίας, της ανάπτυξης και της προώθησης των στοιχείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδιαίτερα της λαϊκής τέχνης και της χειροτεχνίας. Μέχρι σήμερα, η Τσεχία έχει εγγράψει στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς τους χορούς Slovácký Verbůňk, την πομπή Shrovetide και τις μεταμφιέσεις στα χωριά της περιοχής Hlínecko, την «πομπή του βασιλιά» στο Vlčnov και την τέχνη εκτροφής και εκπαίδευσης γερακιών. Όσον αφορά στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, η Τσεχία έχει συμπεριλάβει σε αυτόν 12 μνημεία και χώρους. Επίσης, υπό την αιγίδα της Εθνικής Επιτροπής UNESCO Τσεχίας, υλοποιείται το μακροχρόνιο πρόγραμμα MEDIA IN: «Γνώρισε την Παγκόσμια Κληρονομιά της UNESCO». Το 2014 η περιοδεύουσα αυτή έκθεση επισκέφθηκε οκτώ πόλεις της Τσεχίας με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού για τα μνημεία της χώρας με εξαιρετική παγκόσμια αξία, τα οποία προστατεύονται από την UNESCO.

Τέλος, η Τσεχία είναι κράτος μέλος της Σύμβασης για την Προστασία και Προώθηση της Ποικιλομορφίας των Πολιτιστικών Εκφράσεων. Το πιο γνωστό, ίσως, παράδειγμα είναι η «Quadrennial of Performance, Design and Space», ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα της διεθνούς σκηνογραφίας, που περιλαμβάνει εκθέσεις και άλλες εκδηλώσεις (παραστάσεις, εργαστήρια, διαλέξεις και συζητήσεις), τα οποία συμβάλλουν στην εξέταση σύγχρονων μορφών θεατρικού σχεδιασμού (σκηνοθεσία, παράσταση, φωτισμός, ήχος, κουστούμια) σε σχέση με άλλους τομείς, όπως εικαστικές τέχνες, αρχιτεκτονική, κοινωνιολογία και άλλα.

Οργανισμός των
Ηνωμένων Εθνών για την
Εκπαίδευση, την Επιστήμη
και τον Πολιτισμό

Κυπριακή
Εθνική Επιτροπή
UNESCO

Πρόεδρος
Λουκία Χατζηγαβριήλ

Γενικός Γραμματέας
Πάυλος Παρασκευάς

Μέλη

Στέλιος Γεωργιάδης, Υπουργείο Εξωτερικών
Πάυλος Δαπόλας, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Βασιλική Κασσιανίδου, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Μαρίνα Πολυδώρου, Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Μαρίνα Σολομίδου-Ιερωνυμίδου, Τμήμα Αρχαιοτήτων

Λειτουργοί

Θέκλα Παπαντωνίου
Αντιγόνη Πολυνείκη